Жыве Беларусь!

Народная газета

Орган Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

№129 (642) 2 ліпеня 1993 г. Пятніца. | Выдаецца з кастрычніка 1990 года на беларускай і рускай мовах. | Тыраж 501040 экз. | Кошт у розніцу — 7 руб.

ФАКС

Вкратце

Премьеры России и Беларуси договорились о создании экономического союза между двумя странами, решили вопросы кредитования.

Подписаны три соглашения — о взаимных обязательствах и требованиях, связанных с использованием рубля — валюты РФ в качестве законного платежного средства на территории Беларуси, о межправительственном кредите по результатам торгово-экономических отношений в 1992 году и в январе—июне 1993 года и о межправительственном кредите на 1993 год.

Со вчерашнего дня в Беларуси повышены цены на услуги железнодорожного транспорта.

Комплект постельного белья на поездах местных линий стоит теперь 250 рублей, а на поездах международного сообщения и фирменных — 300. Резервирование мест в купейном или плацкартном вагонах будет стоить 300, а в спальном — 500 рублей.

Вчера завершился официальный визит в Грецию президента России Бориса Ельцина.

Главным событием визита стало подписание греко-российского договора о дружбе и сотрудничестве.

К настоящему моменту из Германии выведено 420 тысяч человек, входящих в состав Западной группы войск, в том числе 270 тысяч военнослужащих.

Это — около 75 процентов личного состава группы, более 80 процентов техники и вооружений.

В Боснии разрастаются хорватско-мусульманские вооруженные столкновения.

Вновь началось сражение за город Мостар.

Совет директоров Международного валютного фонда принял решение о предоставлении кредита России на 1,5 миллиарда долларов.

Это первая часть обещанных российскому правительству ассигнований в рамках новой программы перехода к рынку.

Зарегистрирована утечка радиоактивных элементов в хранилище опасных отходов близ мексиканского города Сьюдад-Хуарес.

Утечка вызвана недочетами в проекте хранилища и низким качеством строительных работ.

В ходе консультации между США, Великобританией и Францией достигнуто соглашение о проведении массированной воздушной кампании против Ирака, если его войска начнут наступление на курдов на севере страны.

Ирак сосредоточил сейчас 100-тысячный воинский контингент на границе с Курдистаном.

Борис Ельцин по-прежнему занимает первое место в рейтинговом списке ста наиболее популярных политиков России.

В пятерку наиболее популярных политиков входят также глава правительства Виктор Черномырдин, вице-премьер Сергей Шахрай, спикер парламента Руслан Хасбулатов, первый вице-премьер Владимир Шумейко.

Доллар на горной тропе

Вчерашний курс валют банка "Комплекс" в Минске

Наименование валюты	Скупка	Продажа
Доллар США	1175	1230
Немецкая марка	690	723
Английский фунт	1650	1733
Финская марка	193	203
Французский франк	193	203

За минувший месяц доллар в республике подешевел на сто рублей. Причем это произошло буквально за последнюю неделю.

Достигнув "критически" низкой отметки в 1200 "деревянных", вчера он вновь стал "карабкаться" в гору. По мнению экспертов в ближайшее время его спуска не предвидится.

Вчера на торгах Московской межбанковской валютной биржи доллар упал на один рубль и шел за 1059.

Антон ЧЕКОВ.

Хотите знать? Пожалуйста...

Многих читателей "Народной газеты" интересует, какими же тиражами стали выходить в Беларуси с июля 1993 года республиканские, городские и московские газеты? Вот сведения, поступившие вчера из издательства "Белорусский Дом печати" и областных управлений связи. Сегодняшние, например, номера газет вышли следующими тиражами:

Название газеты	Сколько раз в неделю выходит	Тираж
Республиканские издания		
"Народная газета"	**5**	**501040**
"Советская Белоруссия"	5	458638
"Звязда"	5	170182
"Рэспубліка"	5	114733
"Белорусская нива"	5	101887
"Знамя юности"	5	82488
"7 дней"	1	173840
"На страже Октября"	2	100382
Областные газеты		
"Заря" (Брест)	3	56150
"Гродненская правда"	3	38982
"Магілёўская праўда"	3	34866
"Віцебскі рабочы"	3	21442
"Мінская праўда"	3	16343
"Гомельская праўда"	3	63825
Городские газеты		
"Вечерний Минск"	5	136906
"Віцьбічы"(Витебск)	3	52616
"Добры вечар"(Минск)	5	17018
"Вечерний Брест"	1	8646
"Вечерний Гомель"	1	7808
Московские издания		
"Комсомольская правда"	5	37554
"Правда"	5	30305
"Труд"	5	27716
"Известия"	5	24719

Понятно, что на протяжении полугодия тиражи будут меняться — кто-то подпишется на пять, четыре, три и менее месяцев, кто-то будет чаще заглядывать в киоски.

Сесія Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь: асабісты погляд

Не выкінулі адстаўкай, прыціснем недаверам — такую тактыку абрала большасць

Мікалай ГАЛКО

Прагноз, зроблены ў пачатку цяперашняй сесіі, аб тым, што галоўнай задачай пэўных дэпутацкіх груп з'яўляецца адхіленне ад пасады Станіслава Шушкевіча, стопрацэнтна спраўдзіўся. І дарэмна тады дэпутат Генадзь Казлоў хваравіта прарэагаваў на прагноз: маўляў, ён ад астралогіі.

Нічога не магу сказаць пра ролю нябесных цел, не спецыяліст, а вось роля розных дэпутацкіх груповак у гвалце, учыненым на гэтым тыдні, відавочная. На працягу трох дзён вялася, на мой погляд, нічым не прыкрытая атака на Старшыню Вярхоўнага Савета. Абвінавачанне першае: ён не падпісаў дагавор аб калектыўнай бяспецы, тым самым праігнараваў волю вышэйшага органа ўлады і страціў права кіраваць ім.

Станіслаў Шушкевіч даводзіў, што даручаная яму працэдура выканана і ён гатовы прадставіць экспертную выснову самага высокага рангу.

На маю асабістую думку, справа зусім не ў Дагаворы аб калектыўнай бяспецы (ён, дарэчы, і не дзейнічае пакуль што, бо ратыфікаваны толькі дзвюма краінамі) — нашым дзяржаўным межам нішто не пагражае. І подпіс пад тым дагаворам нічога істотнага не вырашае. Справа таксама не абмяжоўваецца мяркуемай недысцыплінаванасцю Станіслава Шушкевіча.

У Вярхоўным Савеце сутыкнуліся два процілеглыя погляды на дзяржаву. Некаму хочацца схавацца, як за камуфляж, за словы аб суверэнітэце, а на самай справе стаць расійскай правінцыяй, некаму косткай у горле тырчыць шчырая беларускасць, нехта супраць курсу на сапраўдную рыначную эканоміку, многія з тугой успамінаюць цеплыню ўзаемаадносін у партыйна-наменклатурным асяроддзі...

Для гэтых людзей (зразумела, прыведзена прыблізная характарыстыка) Станіслаў Шушкевіч даўно стаў непажаданай фігурай. Сёння, бадай, можна ўспомніць і яго грахі. Ён не здолеў (ці не захацеў) абаперціся на рэальную палітычную сілу ў парламенце. Балансаванне паміж прадстаўнікамі ўрада, камуністамі, БНФ і іншымі суполкамі ішло нейкі час даволі паспяхова, але большасць (пракамуністычная, прасаўмінаўская) захацела, як мне здалося, бачыць на першым месцы **свайго чалавека**. Да большасці далучыліся з-за ўласных палітычных амбіцый (гэта мой асабісты погляд) і тры маладзечанскія дэпутаты — Генадзь Карпенка, Уладзімір Станкевіч і Віктар Ганчар.

Вечарам у сераду спроба ўнесці пытанне аб адстаўцы Станіслава Шушкевіча не ўдалася. Але не такія людзі пачыналі наступ, каб адмовіцца ад яго пасля першай няўдалай спробы. Стала відаць, як пасвятлелі твары ў майстроў кадравых інтрыг, як нават знешне памаладзелі яны, як забегалі ад аднаго дэпутата да другога. Яны займаліся сваёй любімай справай, натуральна, вельмі далёкай ад надзённых праблем людзей.

Нехта скажа: усё было б добра, каб не зрабіў Старшыня Вярхоўнага Савета пралiку ў адносінах да дэпутата Дзмітрыя Булахава. Пасля разважанняў апошняга аб маралі Станіслаў Шушкевіч кінуў у адрас Булахава рэпліку, што на яго месцы пасля трагедыі на дарозе, у выніку якой загінула жанчына, ён даўно пайшоў бы ў адстаўку.

Пытанне аб адказнасці Булахава некалькі разоў узнімалася прадстаўнікамі апазіцыі, але ніводнага разу Старшыня не даў разгарэцца страсцям. А на гэты раз выклікаў полымя. Дэпутаты, дакладней, значная частка, усхапіліся з месцаў, закрычалі. Большасць любіць Булахава, такіх кваліфікаваных юрыстаў сярод іх няма.

Калі надаваць вялікае значэнне эпізоду з Булахавым, то Шушкевіч трапіў у тую пастку, ад якой aберагаў іншых. Можна было б даўно афіцыйна выказаць адносіны да ўчынку Булахава. Але момант, які падвярнуўся, быў, я лічу, няўдалым.

Дзмітрый Булахаў з ляскам кінуў на трыбуну сваё пасведчанне і заявіў аб сваёй адстаўцы.

Усхваляваная зала ўзрушылася яшчэ больш. Узнятае пытанне аб недаверы Станіславу Шушкевічу набыло для многіх большую актуальнасць.

"Абсмактаўшы" юрыдычныя нюансы, было вырашана правесці тайнае галасаванне, з бюлетэнямі, праз кабіну для галасавання. Спробы перанесці пытанне на пазнейшы тэрмін нічога не далі.

У той час, калі я пішу гэтыя радкі, трэці дзень палітычных баталій яшчэ не завяршыўся. Прадказваць вынікі галасавання няма патрэбы, бо чытач даведаецца аб іх раней, чым возьме ў рукі нумар газеты.

Выказванне недаверу, калі яно адбудзецца, не вымагае абавязковых юрыдычных мер. Старшыня атрымае магчымасць зрабіць тую альбо іншую карэкціроўку курсу. У цэлым жа ўражанне ад трох дзён гаварыльні вельмі сумнае і цяжкае. Рэальную ўладу трымаюць у руках тыя, хто трымаў яе і раней. Паўнамоцтвы Шушкевіча, на мой погляд, прывідныя, ён мае права ўсё прапаноўваць, аб усім гаварыць... і не атрымліваць шырокай падтрымкі.

У вачах грамадзян падзеі, хутчэй за ўсё, будуць выглядаць гульнямі дарослых людзей у гістарычныя падзеі.

Зразумела, я выказаў асабістыя меркаванні. Вынікі баталіям, якія разгарнуліся ў парламенце, вядома, падсумуе час.

P.S. Калі матэрыял ужо стаяў на паласе, стала вядома: Д.Булахаў пакінуў залу пасяджэнняў Вярхоўнага Савета, зрабіўшы заяву, што ён сюды больш ніколі не вернецца.

Выступленне Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь на дванаццатай сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Станіслаў ШУШКЕВІЧ:

"У Беларусі застаюцца выдатныя шанцы..."

1.Воля парламента

У парадак дня Вярхоўнага Савета ўнесена прапанова заслухаць маю інфармацыю аб выкананні пункта чацвёртага пастановы мінулай нечарговай сесіі па дакладу "Аб становішчы рэспублікі і аб важнейшых пытаннях яе ўнутрыпалітычнай і знешнепалітычнай дзейнасці".

Нагадаю вам, што запісана ў гэтым пункце. "Пацвярджаючы імкненне Рэспублікі Беларусь да набыцця статуса нейтральнай дзяржавы, замацаванае ў Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце Рэспублікі Беларусь, даручыць Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Шушкевічу С.С. падпісаць Дагавор аб калектыўнай бяспецы, які заключаны 15 мая 1992 года ў горадзе Ташкенце, **з заявай аб адпаведных агаворках.**

Прэзідыуму Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь падрыхтаваць **агаворкі**, якія выключаюць, **у прыватнасці**, прымяненне Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь на тэрыторыі іншых дзяржаў, размяшчэнне і прымяненне ўзброеных сіл іншых дзяржаў на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь без рашэння Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, **і ўнесці іх для разгляду пры ратыфікацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы".**

Абмяркоўваючы **29 красавіка** пытанне аб выкананні пункта 4 вышэйзгаданай пастановы, члены Прэзідыума звярнулі ўвагу на пэўную супярэчнасць ў яго фармуліроўцы. Справа ў тым, што сесія даручыла Старшыні Вярхоўнага Савета падпісаць дагавор і зрабіць заяву аб агаворках. Тэрмін падпісання Дагавора не прадугледжваўся пры гэтым. Сутнасць жа "заявы аб адпаведных агаворках" засталася нявызначанай, як у прыватнасці, так і ў цэлым, бо самі агаворкі, як вынікае з пастановы, павінны быць падрыхтаваны Прэзідыумам толькі падчас ратыфікацыі дакумента.

Каб выйсці з гэтага становішча, было вырашана падрыхтаваць агаворкі, уключыць іх у заяву, а потым накіраваць яе ўсім дзяржавам, падпісаўшым Дагавор.

25 мая на пасяджэнні Прэзідыума мы зноў вярнуліся да гэтага пытання. Камісія па нацыянальнай палітыцы і пытаннях СНД прапанавала праект адпаведнай пастановы па агаворках, але дакумент не быў зацверджаны. Дзевяць членаў Прэзідыума выказаліся "за", сем — устрымаліся, двое адмовіліся галасаваць.

У такой сітуацыі мною **28 мая 1993 года** накіраваны ліст кіраўнікам дзяржаў СНД, які, па-першае, канстатуе факт падпісання Беларуссю Дагавора аб калектыўнай бяспецы, а па-другое, даводзіць да іх ведама **заяву аб агаворках.** Такім чынам, зроблены крок, даручаны мне парламентам, з'яўляецца безумоўнай рэалізацыяй першага абзаца пункта 4 адпаведнай пастановы Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Цяпер слова — за Прэзідыумам і за Вярхоўным Саветам: падрыхтаваць агаворкі да разгляду пры ратыфікацыі Дагавора.

Некаторыя народныя дэпутаты сцвярджаюць, што, накіраваўшы пісьмо кіраўнікам дзяржаў, я перавысіў свае паўнамоцтвы.

Дазвольце з гэтым не згадзіцца.

Па-першае, яшчэ раз падкрэсліваю: у лісце выкладзены не агаворкі, **а заява аб агаворках,** што даручалася **мне** Вярхоўным Саветам. Па-другое, у маёй заяве спецыяльна агаворана, што Рэспубліка Беларусь захоўвае за сабой права зрабіць па асобных артыкулах Дагавора агаворкі, або ўдакладніць заяўлены мной тэкст падчас ратыфікацыі дакумента. Так што правы Вярхоўнага Савета ніхто не манапалізаваў. І трэцяе, палажэнне аб спыненні ўдзелу Беларусі ў сістэме калектыўнай бяспекі з моманту вываду з яе тэрыторыі расійскіх войскаў грунтуецца на канстытуцыйным прынцыпе аб імкненні Беларусі да набыцця бяз'ядзернага і нейтральнага статуса. Гэты прынцып выкладзены ў Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце, якая зацверджана Вярхоўным Саветам рэспублікі. Справа гонару кожнага дэпутата, у тым ліку і майго, праводзіць яго ў жыццё шчыра, паслядоўна і без хістанняў.

2. Сумны лёс агаворак

Мае ўласныя адносіны да падпісання Дагавора не змяніліся. Наадварот, за апошні час я глыбока ўпэўніўся, што падключэнне да сістэмы калектыўнай бяспекі ніякіх выгод нам не нясе. Асабліва хачу адзначыць бесперспектыўнасць і нежыццяздольнасць выбранага шляху, бо далучэнне **да Дагавора з якімі-небудзь агаворкамі выключана.** Папраўкі можна ўнесці толькі цяпер, пасля падпісання рэспублікай дакумента і са згоды **ўсіх удзельнікаў (ч.II, арт.10 Дагавора)**. Як бачым, калі тая ж Арменія, якая, дарэчы, адной з першых ратыфікавала Дагавор, ці Таджыкістан скажуць "не" беларускім агаворкам, мы будзем вымушаны пасылаць нашых хлопцаў ваяваць за чыесьці інтарэсы.

Некаторыя, у тым ліку і кіраўнікі Міністэрства замежных спраў рэспублікі, прапаноўвалі падпісаць Дагавор і не выконваць, а назіраць да моманту яго ратыфікацыі, як усё абернецца. Няма такой практыкі ў свеце! Любая дзяржава, якая падпісала міжнародны дагавор, абавязана выконваць усе яго артыкулы. Не будзе — дык і адносіны да яе будуць адпаведныя. Можна, напрыклад, успомніць, што і Дагавор СНУ-1 выконваўся цалкам яшчэ да ратыфікацыі.

Дагавор аб калектыўнай бяспецы СНД ужо выконваецца, хаця не ратыфікаваны большасцю дзяржаў. У ваенных дзеяннях на тэрыторыі Таджыкістана прымаюць удзел войскі іншых краін — былых рэспублік СССР. Нядаўна рашэнне накіраваць туды сваіх вайскоўцаў прыняў і Казахстан.

Не дай нам Бог быць уцягнутымі ў чыю-небудзь грамадзянскую вайну. А месцамі яна, дарэчы, утрымлівае элементы міждзяржаўнай, бо, напрыклад, супраць законных улад Таджыкістана ваююць і афганскія маджахеды. Па некаторых даных, тут ужо загінула і прапала без вестак больш ста тысяч чалавек. Колькі яшчэ пральецца крыві, можна ўявіць, прыгадаўшы ўдзел савецкіх войскаў у афганскім канфлікце.

Шэраг краін - СНД, падпісаўшых Дагавор аб калектыўнай бяспецы, прызналі, што сярэднеазіяцкі рэгіён знаходзіцца ў сферы іх дзяржаўных інтарэсаў. У прыватнасці, канцэпцыя знешняй палітыкі Расійскай Федэрацыі скіравана на "хутчэйшую ліквідацыю ачагоў напружання ля паўднёвых граніц, нармалізацыю абстаноўкі ў Афганістане". Яна ўжо праводзіцца ў жыццё. Пры заключэнні 25 мая Дагавора аб дружбе, супрацоўніцтве і ўзаемнай дапамозе паміж Расіяй і Таджыкістанам падпісаны пакет з 7 пагадненняў, аб"яднаных ваеннай тэматыкай.

Між іншым, выкананне Расіяй сваіх ваенна-палітычных абавязацельстваў знаходзіцца пад пагрозай. Увосень там будуць звольнены ў запас адразу два прызывы вайскоўцаў — больш за паўмільёна чалавек. Улічваючы, што цяперашняе заканадаўства дазваляе больш як 80 працэнтам прызыўнікоў выкарыстаць права на адтэрміноўку ад службы, не выключана, што ў армію прыйдзе амаль у 8 разоў прызыўнікоў меней, чым трэба.

Няцяжка здагадацца, за кошт якіх рэгіёнаў Расія вымушана будзе папаўняць недахоп людзей у войску.

І не трэба спадзявацца, што ад пасылкі на гарачы поўдзень беларускіх хлопцаў уратуе агаворка, якая выключае прымяненне нашых войскаў на тэрыторыі іншых дзяржаў, бо, паўтараю, з ёю павінны пагадзіцца ўсе ўдзельнікі Дагавора аб калектыўнай бяспецы.

Нельга не напомніць і аб тым, што на перадапошнім пасяджэнні Савета Міністраў абароны СНД быў прапанаваны праект пагаднення аб новых аб"яднаных узброеных сілах СНД. Ён прадугледжвае стварэнне ў 1993-94 гадах агульнавайсковых злучэнняў, якія будуць служыць і прыкрыццём, і адначасова мабільнай сілай ва ўзброеных канфліктах абмежаваных маштабаў на знешніх граніцах дзяржаў — удзельніц СНД.

Дадам, што настойлівымі прыхільнікамі прапановы з"яўляюцца Арменія, Казахстан, Кыргызстан, Таджыкістан і Узбекістан, а сам праект аб новых аб"яднаных узброеных сілах Садружнасці будзе прадстаўлены на абмеркаванне кіраўнікам дзяржаў СНД, якое плануецца правесці ў Ерэване 16 ліпеня.

Другая агаворка, якую абмяркоўваў Прэзідыум, тычыцца неразмяшчэння на тэрыторыі Беларусі войскаў і зброі замежных дзяржаў. Расія наўрад ці згодзіцца з нашай пазіцыяй, бо зацверджаныя ў маі "Асноўныя палажэнні канцэпцыі знешняй палітыкі Расійскай Федэрацыі" прадугледжваюць захаванне ваенных баз, інфраструктуры і іншых аб"ектаў на ўсёй тэрыторыі былога СССР, забеспячэнне статуса Расіі як адзінай ядзернай дзяржавы ў СНД. Такім чынам, ваенная дактрына суседняй дзяржавы з'арыентавана на размяшчэнне сваіх войскаў і па-за межамі Расіі. Адсюль вынікае, што, далучаючыся да Дагавора аб калектыўнай бяспецы СНД, мы фактычна адмаўляемся ад статуса нейтральнай краіны, які, дарэчы, на гэтай сесіі пацверджаны канстытуцыйнай большасцю Вярхоўнага Савета пры абмеркаванні праекта Асноўнага Закона. Нагадаю, што ў ім адназначна сказана:"Рэспубліка Беларусь ставіць за мэту зрабіць сваю тэрыторыю бяз'ядзернай зонай, а дзяржаву — нейтральнай".

У якасці аргумента далучэння да сістэмы калектыўнай бяспекі СНД найчасцей гучыць спасылка на тое, што Узброеныя Сілы рэспублікі апынуліся ў цяжкім становішчы і не могуць самастойна забяспечваць ахову інтарэсаў рэспублікі. Прызнаемся шчыра, што, абвясціўшы сваю армію беларускай, мы яшчэ не зрабілі яе такой. Армія павінна, зыходзячы з абраных арыенціраў развіцця і аб"ектыўных магчымасцей, у рэшце рэшт усвядоміць сябе менавіта арміяй Беларусі. Гэтыя арыенціры акрэслены ў Ваеннай дактрыне: патрыятызм, нейтралітэт і разумная дастатковасць. Трэба імкнуцца да іх і **не толькі на словах!**

3.Беларуская армія і канверсія

Не паспела высахнуць чарніла ў тэксце Ваеннай дактрыны, як выявілася няздольнасць кіраўніцтва нашых Узброеных Сіл забяспечыць іх самастойнае існаванне без былога цэнтралізаванага забеспячэння. І гэта лагічна пры той колькасці вайскоўцаў, што мы сёння маем. Мяркуйце самі. У параўнанні з Беларуссю колькасць насельніцтва Узбекістана ў 2 разы больш, а арміі — у 3 разы менш. Ваюючая Грузія мае напалову менш насельніцтва і ў 10 разоў меней вайскоўцаў. Колькасць насельніцтва Венгрыі на 400 тысяч больш нашага, але яе армія складае амаль палову беларускай. Прыкладна такія ж суадносіны з нейтральнай Аўстрыяй, усе паказчыкі якой, дарэчы, адпавядаюць Азербайджану, які ўдзельнічае ў канфліктах. Нарэшце, згодна з міжнародным стандартам, колькасць узброеных сіл адносна колькасці насельніцтва складае ў сярэднім 0,5 працэнта. У нас жа пакуль што гэты паказчык у 3 разы большы. І нават пасля запланаванага скарачэння арміі ён будзе перавышаць цывілізаваны больш чым на 50 працэнтаў.

Але ж абарона патрабуе не толькі ўтрымання пэўнай колькасці вайскоўцаў. Неабходны сучасная зброя, палігоны, навучальныя і даследчыя ўстановы, адпаведная прамысловасць і іншае. Толькі зямельнай плошчы армейскія злучэнні займаюць амаль паўмільёна гектараў, сярод якіх чвэрць мільёна гектараў — лясы, наш сыравінны патэнцыял. Ваенна-прамысловаму комплексу належыць каля 70 прадпрыемстваў рэспублікі з персаналам у 400.000 чалавек (20 працэнтаў працуючых у нацыянальнай прамысловасці).

Зразумела, што сучаснай эканоміцы Беларусі гэта не на карысць. Таму, апрача праграмы агульнага рэфармавання Узброеных Сіл, патрэбна асобная праграма скарачэння ваеннага бюджэту, напрыклад, у напрамку ўдасканалення менавіта абарончых сістэм з мэтай нейтралізацыі замежных наступальных сродкаў, стандартызацыі і уніфікацыі айчынных узбраенняў, мінімізацыі іх тыпаў. Распрацоўка такой праграмы, калі кіравацца ў ваенным будаўніцтве не колькаснымі, а якаснымі прынцыпамі, немагчыма без канцэпцыі пераўзбраення арміі. А яе ў Міністэрства абароны пакуль што няма. Гэта адмоўна адбіваецца і на ваеннай прамысловасці, якая "паспяхова" разбураецца, апынуўшыся паміж канверсіяй і ўзнікшай надзеяй зноў "расквітнець" пасля ўваходжання Беларусі ў сістэму калектыўнай бяспекі СНД.

У свой час мы без дакладных эканамічных разлікаў пачалі канверсію, а зараз тым жа чынам далучыліся да Дагавора аб калектыўнай бяспецы. Пры гэтым зусім не ўлічваюцца новыя рэаліі, тое, што Расія не мае намеру рабіць былых заказаў. Яна стварае сваю адпаведную вытворчасць. Прыкладаў гэтаму дастаткова.

Упэўнены, што нам патрэбна не адраджэнне былога ВПК, а рацыянальная яго канверсія і структурная перабудова як на карысць усёй эканоміцы, так і ў інтарэсах уласнай абароны.

Нельга мець дастаткова надзейнай абароны, калі айчынная прамысловасць і баяздольнасць нацыянальнай арміі цалкам залежаць ад іншай краіны, нават дружалюбнай. Прабачце, якая ж тут дзяржаўная незалежнасць!

Стварэнне нашай нацыянальнай арміі — працэс доўгі і няпросты. Яе апорай павінен стаць афіцэрскі корпус з ліку кваліфікаваных патрыётаў. Інакш Узброеныя Сілы суверэннай краіны як яе дзяржаўны інстытут наогул немагчымы. Таму пры вырашэнні вайсковых кадравых пытанняў мэтазгодна зыходзіць з крытэрыяў прафесійнай ваеннай кампетэнтнасці **і прыхільнасці да Беларусі, яе традыцый, культуры.** Толькі з рэальных і паслядоўных крокаў складаецца шлях да сапраўднай дзяржаўнасці.

4. На шляху да эканамічнага саюзу

Калі памятаеце, на мінулай сесіі размова аб далучэнні да Дагавора цесна ўвязвалася са стварэннем Эканамічнага саюзу краін СНД. Рабіліся высновы, што далучэнне да сістэмы калектыўнай бяспекі з"яўляецца перадумовай эканамічнай еднасці.

На сустрэчы кіраўнікоў дзяржаў СНД, якая адбылася 14 мая ў Маскве, мы абмяркоўвалі пытанне аб Эканамічным саюзе. Краіны Садружнасці адназначна выказаліся за яго стварэнне і (за выключэннем Туркменістана) падпісалі дэкларацыю, у якой гаворыцца, што ў руху да Эканамічнага саюзу краіны СНД бачаць мэтай забеспячэнне ўзаемных інтарэсаў дзяржаў Садружнасці, плённае развіццё свабодных гаспадарчых сувязей прадпрыемстваў, вытворцаў і спажыўцоў прадукцыі, зняцце ўсіх перашкод на шляху іх прамога ўзаемадзеяння.

Да 1 ліпеня намечана падрыхтаваць адпаведныя дакументы і ажыццявіць практычныя крокі па стварэнню Эканамічнага саюзу. Мяркуецца, што на працягу бягучага года будзе прыняты блок з 25 дакументаў, якія складуць прававую аснову новых адносін у СНД, створаць магчымасць для новай дынамікі збліжэння.

Адзначу, што, абмяркоўваючы шляхі эканамічнай інтэграцыі, **удзельнікі сустрэчы не ставілі перадумовы ваеннага саюзу.** Як вы ведаеце, Украіна і Малдова не падпісалі Дагавор аб калектыўнай бяспецы і рабіць гэта не будуць. Тым не менш яны выказаліся за стварэнне адзінай эканамічнай прасторы і падпісалі дэкларацыю. Пры гэтым ніхто ад іх не патрабаваў далучэння да сістэмы калектыўнай бяспекі, як і ад Грузіі, віцэ-прэм'ер якой Аўтандзіл Маргіяні заявіў, што "Грузія мае намер далучыцца да Эканамічнага саюзу", хаця сама не з'яўляецца нават членам Садружнасці.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Станіслаў ШУШКЕВІЧ:

“У Беларусі застаюцца выдатныя шанцы...”

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Трэба падкрэсліць, што стварэнне Эканамічнага саюзу краін СНД застаецца пакуль што праблематычным. Аб гэтым сцвярджаюць ужо ва шмат рэспубліцы. Зусім нядаўна Старшыня СМ Рэспублікі Беларусь заявіў карэспандэнту ІТАР—ТАСС, што “універсальная форма супрацоўніцтва незалежных дзяржаў у эканамічнай галіне наўрад ці атрымаецца”.

На жаль, у нашага ўрада не адна пятніца на тыдні. На мінулай сесіі, калі я выступаў за развіццё двухбаковых сувязей, прадстаўнікі ўрада адназначна ратавалі за прыярытэт агульнага ваенна-эканамічнага саюза. Тыдзень назад, падчас візіту ў Швейцарыю, кіраўнік урада адзначыў, што “ўмацаванне СНД павінна адбывацца на двухбаковай аснове”.

Відаць, у Савеце Міністраў, нарэшце, зразумелі, што эканамічная інтэграцыя — не панацэя ад нашых уласных гаспадарчых бед. Замацоўваючы эканамічныя сувязі з дзяржавамі, якія значна апярэджваюць Беларусь у рэфармаванні эканомікі, нам прыйдзецца перапрацаваць свае спецыфічныя погляды на прыватызацыю, зямельную ўласнасць, фінансава-крэдытную палітыку. Не абысціся і без узгаднення стратэгіі і тактыкі рэформ, кардынальных эканамічных захадаў. Плесціся ў хвасце на шляху да рынкавых адносін суседнія рэспублікі проста не дадуць.

Дарэмна спадзяюцца прыхільнікі Дагавора аб калектыўнай бяспецы, што Беларусі будуць зроблены з боку Расіі нейкія паблажкі за [illegible] суверэнітэту, бо **сёння эканамічная інтэграцыя краін Садружнасці ставярацца на аснове рыначных адносін, якія прадугледжваюць толькі ўзаемавыгаднае супрацоўніцтва.** Сведчаннем таму накіраваная нам тэлеграма Цэнтральнага банка Расіі аб увядзенні з 1 ліпеня 1993 года новых умоў фінансавай палітыкі, якія фактычна канчаткова разбураюць рублёвую зону.

Афіцыйныя прадстаўнікі Расіі заяўляюць, што, абараняючы ўласныя інтарэсы, Расійская Федэрацыя не збіраецца больш захоўваць ролю донара СНД. Пры гэтым яны спасылаюцца на так званыя тэхнічныя крэдыты, што без усялякіх папярэдніх умоў выдзяляюцца пад пастаўкі расійскай прадукцыі ў блізкім замежжы. На самай справе адбываецца бясплатная перадача расійскіх рэсурсаў грамадзянам і прадпрыемствам суседніх дзяржаў. У мінулым годзе аб'ёмы тэхнічных крэдытаў склалі 10 працэнтаў унутранага валавога прадукту Расіі, у той час як бязвыплатная дапамога, якую прадастаўляюць ЗША іншым краінам, не перавышае і працэнта. Менавіта на апошнюю лічбу і арыентуецца зараз расійскае кіраўніцтва, калі, прадастаўляючы краінам СНД крэдыты на 1993 год, патрабуе, па сутнасці, прыраўняць іх да займаў, што вядзе за сабой [illegible].

Тым не менш Расія была, ёсць і, я перакананы, будзе заставацца галоўным эканамічным партнёрам Беларусі. Нас звязваюць і робяць узаемазалежнымі мільёны сувязей: не толькі гаспадарчыя, а і культурныя, гістарычныя, этнічныя, асабістыя. Рваць іх было б вялікай памылкай. І нішто на Беларусі не выступае супраць дружалюбных і раўнапраўных адносін з Расіяй.

Але сёння, па сутнасці, ідзе выпрабаванне беларускай нацыі на трываласць: ці здольная яна захаваць свой суверэнітэт, ці варта яна незалежнай краіны. У Беларусі застаюцца выдатныя шанцы на тое, каб, умацоўваючы эканамічнае супрацоўніцтва ў рамках СНД, не рабіць ніякага кроку назад у сваім імкненні да нейтралітэту. Беларусь [illegible] інтарэсаў за тысячы кіламетраў ад сваёй граніцы, і дастаткова вялікая, каб мець права самастойна і дэмакратычна вызначаць свой лёс, гарантаваць мір і спакой кожнаму свайму грамадзяніну.

5. Урокі парламенцкіх дыскусій... На сёння і на будучае

У заключэнне не магу не нагадаць аб нашай асабістай дэпутацкай і калектыўнай парламенцкай адказнасці перад народам Беларусі, які даверыў і даручыў свой лёс нашай кампетэнтнасці, нашай памяркоўнасці, нашаму сумленню. У апошні час Вярхоўнаму Савету дастаецца зашмат крытычных папрокаў. Думаю, яны далёка не беспадстаўныя. Людзі маюць рацыю, калі заўважаюць: мы вельмі марудна знаходзім агульную мову; падчас дыскусій змагаемся не за справу, а з апанентам; нярэдка і спецыяльна наладжваем падобныя паядынкі; пакуль што палітычная настроенасць пераважае над здаровым сэнсам... З такіх дэбатаў таксама трэба рабіць пэўныя высновы.

Давайце ўспомнім, як абмяркоўвалася ў парламенце, напрыклад, пытанне аб праве ўласнасці на зямлю. Нагадаю, што была арганізавана [illegible] кампанія ў абарону не існуючай формы калектыўнай уласнасці [illegible] дэпутатаў. Жыццё пацвердзіла, што [illegible]. У рэшце рэшт сесія Вярхоўнага Савета прыняла Закон аб праве ўласнасці на зямлю, [illegible] гарачы сыр-бор.

Прычым, падкрэсліваю, кампанія праводзілася нібыта пад сцягам абароны калектыўнай формы ўласнасці, а на самай справе [illegible]. Смех дый годзе, але мяркую, калі б пэўная частка дэпутатаў, у тым ліку і Старшыня парламента, не [illegible] ідэі калектыўнай формы ўласнасці на зямлю, дык наогул не было б прадмета спрэчак, альбо была б прыдумана іншая гладыятарская гульня.

І яна не прымусіла сябе доўга чакаць. Гульня вядзецца [illegible] па апрабаваных правілах. Але змест новы: калектыўная бяспека. Мне здаецца, што з цягам часу гэтае пытанне [illegible] праблемы калектыўнай уласнасці на зямлю. Лічу, што Вярхоўнаму Савету трэба прыйсці да згоды, да згоды з уласнымі выбаршчыкамі, да згоды з большасцю людзей Беларусі і самім прыняць рашэнне аб нератыфікацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы.

У Кантрольнай палаце Рэспублікі Беларусь

Як на металургічным заводзе валютай смецілі

Кантрольная палата разгледзела пытанне аб парушэннях кіраўнікамі Беларускага металургічнага завода (дырэктар Юрый Васільевіч Феакцістаў, галоўны бухгалтар Валянціна Міхайлаўна Машуціна) парадку фарміравання, размеркавання і выкарыстання валютных рэсурсаў. Парушаючы пастановы Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ад 20 сакавіка 1992 года “Аб часовым парадку валютнага рэгулявання і правядзення валютных аперацый на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь” і “Аб фарміраванні валютных фондаў Рэспублікі Беларусь у 1992 годзе”, на прадпрыемстве пры невыкананні дзяржаўнага заказу пералічэнні ва ўласны валютны фонд ад экспарту металапрадукцыі ў многіх выпадках праводзіліся ў памеры 90 працэнтаў ад атрыманай выручкі замест устаноўленых 30. Акрамя таго, частка выручкі не прадавалася ў абавязковым парадку, як гэта прадугледжана нарматыўнымі актамі, у Дзяржаўны валютны фонд і фонд Гомельскага абласнога Савета народных дэпутатаў. У выніку ўказаныя фонды недаатрымалі адпаведна 18,3 і 1,1 мільёна долараў ЗША.

Насуперак палажэнню Нацыянальнага банка “Аб часовым парадку правядзення валютных аперацый на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь” Ю.В.Феакцістаў заключыў дагавор на рэалізацыю валюты суб'ектам гаспадарання недзяржаўных форм уласнасці па камерцыйных, а не па рыначных цэнах. У выніку гэтага на завод недапаступіла ў эквівалентным вылічэнні 34 мільёны рублёў.

На заводзе адсутнічаў кантроль за расходаваннем валютных сродкаў, якія накіроўваліся на закуп сыравіны за мяжой. Пратэрмінаваная запазычанасць за замежнымі партнёрамі па гэтых аперацыях у справаздачы не паказвалася, іскі па кампенсаванню страт у сувязі з недапастаўкай тавараў не прад'яўляліся. На 1 красавіка 1993 года сума недаатрыманых каштоўнасцей па бартэрных здзелках склала 697 тысяч долараў ЗША. Замежным фірмам пераплачана 52 тысячы нямецкіх марак і 234 тысячы долараў ЗША.

Без узгаднення з саветам прадпрыемства, у парушэнне артыкулаў 82 і 90 Закона Рэспублікі Беларусь “Аб прадпрыемстве ў Рэспубліцы Беларусь” выдаткавана 11 тысяч долараў на паездку ў ЗША Ю.В.Феакцістава і старшыні Жлобінскага райвыканкама С.М.Котава.

Галоўны бухгалтар В.М.Машуціна не ў поўным памеры ўлічвала аб'ём прыбытку, які падлягае падаткаабкладанню, не прымала дзейсных мер па безумоўнаму выкананню іншымі суб'ектамі гаспадарання абавязацельстваў перад заводам.

У выніку дапушчаных парушэнняў фінансавай дысцыпліны на 1 красавіка дзяржаве нанесена страта ў суме 6017,64 мільёна рублёў у эквівалентным вылічэнні. Акрамя таго, заніжаны плацяжы ў бюджэт на 426,7 мільёна рублёў. З улікам штрафных санкцый яны склалі 1012 мільёнаў рублёў.

Савет Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь запатрабаваў ад кіраўніцтва Беларускага металургічнага завода неадкладна прывесці размеркаванне і выкарыстанне валютных сродкаў у адпаведнасць з зацверджаным парадкам валютнага рэгулявання і правядзення валютных аперацый на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, забяспечыць спагнанне з камерцыйных структур недаатрыманых сум за прададзеную ім валюту, а таксама звыш пералічаных сродкаў замежным партнёрам за пастаўлены металалом.

Міністэрству фінансаў Рэспублікі Беларусь прапанавана спагнаць з завода валюту, абавязковую да продажу ў Дзяржаўны валютны фонд і фонд Гомельскага абласнога Савета народных дэпутатаў.

Дзяржаўнаму камітэту Рэспублікі Беларусь па прамысловасці і міжгаліновых вытворчасцях даручана прыцягнуць да адказнасці кіраўнікоў Беларускага металургічнага завода, якія дапусцілі грубыя парушэнні дзеючага парадку фарміравання, размеркавання і выкарыстання валютных сродкаў.

Савет заслухаў інфармацыю намесніка старшыні Кантрольнай палаты В.Б.Даўгалёва аб праверцы ўзаемаразлікаў Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь з камерцыйнымі структурамі. Даручана ўпраўленню кантролю за выкарыстаннем бюджэтных сродкаў і дзяржмаёмасці ў Міністэрстве абароны, пагранічных войсках, адміністрацыйных і праваахоўных органах, КДБ і мытні, экспертна-прававому аддзелу Кантрольнай палаты з улікам заўваг і прапаноў, выказаных членамі савета, прадоўжыць праверку і яе вынікі вынесці на разгляд чарговага пасяджэння з запрашэннем адпаведных службовых асоб.

На пасяджэнні савета Кантрольнай палаты быў разгледжаны і шэраг іншых пытанняў.

Прэс-служба Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь.

Много шума из ничего

Что ж вы, мужики!

Пресс-служба Исполнительного секретариата СНГ опубликовала в “Народной газете” 29 июня с.г. реплику на мою заметку о системе аккредитации журналистов в штаб-квартире СНГ (“Народная газета” за 26 июня с.г.).

Пресс-служба (видимо, коллективно пишущая такого рода реплики) обвинила меня в том, что я это назвала “новым пропускным режимом”.

К сожалению, на практике сложилось так, что заголовки авторов публикаций практически всегда изменяются.

Так произошло и с моей информацией. Приходится с грустью констатировать, что мужчины — асы журналистики, которые редактировали мою информацию, и откликнувшиеся на нее, не увидели в ней иронии.

Я лишь хотела донести до читателей, что “сами журналисты без энтузиазма восприняли эти новшества, т.к. отныне им придется носить чемодан для пропусков”. Оставляю за собой право аккредитационную карточку с фотографией называть пропуском, а саму аккредитацию — новым пропускным режимом. И дай Бог, чтобы аккредитация в штаб-квартире СНГ стала для нас, журналистов, “режимом наибольшего благоприятствования”.

С уважением
Лариса КЛЮЧНИКОВА.

Закон Рэспублікі Беларусь

Аб прававым становішчы замежных грамадзян і асоб без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь

І. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Замежнымі грамадзянамі ў Рэспубліцы Беларусь прызнаюцца асобы, якія не з'яўляюцца грамадзянамі Рэспублікі Беларусь і маюць доказы сваёй прыналежнасці да грамадзянства іншай дзяржавы.

Асобамі без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь прызнаюцца асобы, якія не з'яўляюцца грамадзянамі Рэспублікі Беларусь і не маюць доказаў сваёй прыналежнасці да грамадзянства іншай дзяржавы.

Артыкул 2. Прававое становішча замежных грамадзян і асоб без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь вызначаецца гэтым Законам і іншымі актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь.

Прававое становішча замежных грамадзян у Рэспубліцы Беларусь можа вызначацца таксама на падставе міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 3. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь карыстаюцца тымі ж правамі і свабодамі і выконваюць тыя ж абавязкі, што і грамадзяне Рэспублікі Беларусь, калі іншае не вынікае з Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, гэтага Закона і іншых актаў заканадаўства рэспублікі. Абмежаванні правоў і свабод замежных грамадзян і асоб без грамадзянства могуць устанаўлівацца толькі ў выпадках, калі гэта неабходна для абароны правоў і асноўных свабод грамадзян Рэспублікі Беларусь, забеспячэння дзяржаўнай бяспекі, аховы грамадскага парадку і здароўя насельніцтва.

Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь роўныя перад законам незалежна ад паходжання, сацыяльнага і маёмаснага становішча, расавай і нацыянальнай прыналежнасці, полу, адукацыі, мовы, адносін да рэлігіі, роду і характару заняткаў і іншых акалічнасцей.

Ажыццяўленне замежнымі грамадзянамі і асобамі без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь сваіх правоў і свабод не павінна наносіць урону інтарэсам Рэспублікі Беларусь, правам і законным інтарэсам грамадзян Рэспублікі Беларусь і іншых асоб.

Артыкул 4. Палажэнні гэтага Закона ў адносінах да замежных грамадзян, якія знаходзяцца ў Рэспубліцы Беларусь, прымяняюцца на ўзаемнай аснове. У выпадку, калі іншая дзяржава абмяжоўвае або парушае агульнапрызнаныя нормы прававога становішча замежных грамадзян у адносінах да грамадзян Рэспублікі Беларусь, Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь у адказ могуць устанаўлівацца адпаведна абмежаванні правоў і свабод у адносінах да грамадзян гэтай дзяржавы.

Артыкул 5. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, якія знаходзяцца ў Рэспубліцы Беларусь, абавязаны выконваць Канстытуцыю і заканадаўства Рэспублікі Беларусь, з павагай адносіцца да звычаяў і традыцый народа Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 6. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства могуць пражываць у Рэспубліцы Беларусь пастаянна ці часова.

Артыкул 7. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства лічацца пастаянна пражываючымі ў Рэспубліцы Беларусь, калі яны маюць выдадзены органамі ўнутраных спраў дазвол на пастаяннае жыхарства ў Рэспубліцы Беларусь.

Дазвол на пастаяннае жыхарства ў Рэспубліцы Беларусь замежным грамадзянам і асобам без грамадзянства выдаецца, калі яны:

1) знаходзяцца ў блізкай роднасці з грамадзянамі Рэспублікі Беларусь;

2) узялі шлюб з грамадзянінам Рэспублікі Беларусь.

Дазвол на пастаяннае жыхарства ў Рэспубліцы Беларусь можа быць выдадзены замежным грамадзянам і асобам без грамадзянства і ў іншых прадугледжаных заканадаўствам Рэспублікі Беларусь выпадках.

Пасведчанне на права жыхарства асобам, якія атрымалі дазвол на пастаяннае жыхарства ў Рэспубліцы Беларусь, афармляецца ў парадку, які зацвярджаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 8. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, якія знаходзяцца ў Рэспубліцы Беларусь на іншых падставах, лічацца часова пражываючымі ў Рэспубліцы Беларусь. Умовы іх знаходжання на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь вызначаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, якія лічацца часова пражываючымі ў Рэспубліцы Беларусь, павінны выбыць з Рэспублікі Беларусь па сканчэнні вызначанага ім тэрміну знаходжання.

ІІ. АСНОЎНЫЯ ПРАВЫ, СВАБОДЫ І АБАВЯЗКІ ЗАМЕЖНЫХ ГРАМАДЗЯН І АСОБ БЕЗ ГРАМАДЗЯНСТВА Ў РЭСПУБЛІЦЫ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 9. Замежным грамадзянам і асобам без грамадзянства, якія знаходзяцца ў Рэспубліцы Беларусь, у адпаведнасці з Канстытуцыяй і законамі Рэспублікі Беларусь гарантуюцца недатыкальнасць асобы і жылля, іншыя асабістыя правы і свабоды.

Затрыманыя або арыштаваныя замежныя грамадзяне ці асобы без грамадзянства павінны быць неадкладна інфармаваны на зразумелай ім мове аб прычынах затрымання або арышту, правах, якія яны маюць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Орган, які затрымаў або арыштаваў замежнага грамадзяніна, паведамляе аб гэтым у Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Беларусь для інфармавання аб тым, што здарылася, дыпламатычнага або консульскага прадстаўніцтва дзяржавы, грамадзянінам якой з'яўляецца затрыманы або арыштаваны.

Артыкул 10. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, якія пастаянна або часова пражываюць на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, могуць перамяшчацца па тэрыторыі Рэспублікі Беларусь і выбіраць месца жыхарства ў Рэспубліцы Беларусь у адпаведнасці з Правіламі знаходжання замежных грамадзян і асоб без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь, зацверджанымі Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Абмежаванні ў перамяшчэнні і выбары месца жыхарства дапускаюцца толькі ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку.

Артыкул 11. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, якія пастаянна пражываюць у Рэспубліцы Беларусь, могуць займацца працоўнай, гаспадарчай або іншай дзейнасцю, калі гэта дзейнасць не забаронена заканадаўствам Рэспублікі Беларусь ці для заняцця такой дзейнасцю не прадугледжваецца абавязковая ўмова, звязаная з прыналежнасцю да грамадзянства Рэспублікі Беларусь.

Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, якія часова пражываюць на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, маюць права займацца працоўнай, гаспадарчай або іншай дзейнасцю, калі гэта сумяшчальна з мэтамі іх знаходжання, а ў іншых выпадках — толькі пры атрыманні спецыяльнага дазволу, выдадзенага дзяржаўнымі органамі, упаўнаважанымі на тое Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 12. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, што пастаянна пражываюць у Рэспубліцы Беларусь і займаюцца на законных падставах працоўнай, гаспадарчай або іншай дзейнасцю, маюць усе сацыяльна-эканамічныя правы, якімі карыстаюцца грамадзяне Рэспублікі Беларусь, уключаючы правы на сацыяльнае забеспячэнне.

Сацыяльна-эканамічныя правы замежных грамадзян і асоб без грамадзянства, якія часова пражываюць на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь і займаюцца на законных падставах працоўнай, гаспадарчай або іншай дзейнасцю, вызначаюцца дзеючым заканадаўствам.

Артыкул 13. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства маюць права на атрыманне адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь у адпаведнасці з парадкам, устаноўленым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 14. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, якія пастаянна пражываюць у Рэспубліцы Беларусь, маюць права ўступаць на агульных падставах з грамадзянамі Рэспублікі Беларусь у прафесіянальныя саюзы і іншыя грамадскія аб'яднанні, калі гэта не супярэчыць іх статутам і заканадаўству Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 15. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь могуць браць або скасоўваць шлюб з грамадзянамі Рэспублікі Беларусь і іншымі асобамі ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь карыстаюцца правамі і выконваюць абавязкі ў шлюбных і сямейных адносінах нараўне з грамадзянамі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 16. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства не могуць выбіраць і быць выбранымі ў выбарныя дзяржаўныя органы Рэспублікі Беларусь, а таксама прымаць удзел у рэферэндумах.

Артыкул 17. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства не могуць займаць пасады, назначэнне на якія ў адпаведнасці з заканадаўствам звязана з прыналежнасцю да грамадзянства Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 18. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, якія знаходзяцца ў Рэспубліцы Беларусь, не выконваюць усеагульнага воінскага абавязку.

ІІІ. УЕЗД ЗАМЕЖНЫХ ГРАМАДЗЯН І АСОБ БЕЗ ГРАМАДЗЯНСТВА Ў РЭСПУБЛІКУ БЕЛАРУСЬ І ВЫЕЗД З РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 19. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства могуць уязджаць у Рэспубліку Беларусь і выязджаць з Рэспублікі Беларусь толькі па сапраўдных пашпартах або дакументах, якія іх замяняюць, пры наяўнасці дазволу, выдадзенага ва ўстаноўленым парадку.

Артыкул 20. Замежным грамадзянам і асобам без грамадзянства можа быць адмоўлена ва ўездзе ў Рэспубліку Беларусь:

1) калі гэта неабходна для абароны правоў і законных інтарэсаў грамадзян Рэспублікі Беларусь і іншых асоб;

2) у інтарэсах забеспячэння дзяржаўнай бяспекі, аховы грамадскага парадку і здароўя насельніцтва;

3) калі ў час ранейшага знаходжання ў Рэспубліцы Беларусь былі ўстаноўлены факты парушэння асобай заканадаўства аб прававым становішчы замежных грамадзян і асоб без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь, мытнага, валютнага або іншага заканадаўства;

4) калі пры ўзбуджэнні хадайніцтва аб уездзе асоба паведаміла аб сабе лжывыя звесткі або не прадставіла неабходныя дакументы.

Артыкул 21. Права на выезд замежных грамадзян ці асоб без грамадзянства з Рэспублікі Беларусь можа быць абмежавана ў выпадках:

1) калі ў адносінах да іх узбуджана крымінальная справа, — да завяршэння яе разгляду тым органам, у вядзенні якога яна знаходзіцца;

2) калі яны асуджаны за ўчыненае злачынства, — да заканчэння тэрміну адбывання пакарання або вызвалення ад адбывання пакарання;

3) калі яны не выканалі маёмасных абавязацельстваў перад Рэспублікай Беларусь або маёмасных абавязацельстваў, якія ўзніклі з сямейна-шлюбных адносін, а таксама іншых маёмасных абавязацельстваў, устаноўленых уступіўшымі ў законную сілу судовымі рашэннямі, ці калі іх выезд супярэчыць інтарэсам дзяржаўнай бяспекі, — да спынення дзеяння акалічнасцей, што перашкаджаюць выезду.

Артыкул 22. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, якія праязджаюць праз тэрыторыю Рэспублікі Беларусь транзітам, перамяшчаюцца ў пагранічны пункт выезду з Рэспублікі Беларусь па ўстаноўленаму маршруту ў адпаведнасці з Правіламі транзітнага праезду, зацверджанымі Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Такія асобы могуць спыняцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь пры наяўнасці дазволу, што выдаецца ва ўстаноўленым парадку.

IV. АДКАЗНАСЦЬ ЗАМЕЖНЫХ ГРАМАДЗЯН І АСОБ БЕЗ ГРАМАДЗЯНСТВА

Артыкул 23. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, якія ўчынілі на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь злачынствы, адміністрацыйныя і іншыя правапарушэнні, нясуць адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 24. Замежным грамадзянам ці асобам без грамадзянства, якія парушылі заканадаўства аб прававым становішчы замежных грамадзян і асоб без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь, можа быць скарочаны вызначаны ім тэрмін знаходжання ў Рэспубліцы Беларусь.

Тэрмін знаходжання замежных грамадзян і асоб без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь можа быць скарочаны таксама ў выпадках, калі страцілі сілу падставы для іх далейшага знаходжання ў Рэспубліцы Беларусь.

Артыкул 25. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства могуць быць выдвараны за межы Рэспублікі Беларусь:

1) калі гэта неабходна для аховы здароўя, абароны правоў і законных інтарэсаў грамадзян Рэспублікі Беларусь і іншых асоб;

2) калі іх дзеянні супярэчаць інтарэсам дзяржаўнай бяспекі або аховы грамадскага парадку;

3) калі яны груба парушылі заканадаўства аб прававым становішчы замежных грамадзян і асоб без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь, мытнае, валютнае або іншае заканадаўства і няма падстаў для прыцягнення іх да крымінальнай адказнасці.

Артыкул 26. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства абавязаны пакінуць Рэспубліку Беларусь у тэрмін, указаны ў рашэнні аб выдварэнні за межы Рэспублікі Беларусь, прынятым ва ўстаноўленым парадку. Асобы, якія ўхіляюцца ад выезду, падлягаюць з санкцыі пракурора затрыманню і выдварэнню ў прымусовым парадку. Затрыманне дапускаецца на тэрмін, неабходны для выдварэння.

V. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 27. Гэты Закон не закранае ўстаноўленых заканадаўствам Рэспублікі Беларусь на аснове міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь прывілей і імунітэтаў кіраўнікоў і супрацоўнікаў замежных дыпламатычных і консульскіх прадстаўніцтваў і членаў іх сем'яў.

Артыкул 28. Парадак прадастаўлення права прытулку замежным грамадзянам і асобам без грамадзянства рэгулюецца спецыяльным заканадаўствам.

Артыкул 29. Калі міжнародным дагаворам Рэспублікі Беларусь устаноўлены іншыя правілы, то прымяняюцца правілы міжнароднага дагавора.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШУШКЕВІЧ

3 чэрвеня 1993 г.
г.Мінск. N 2339-XII

Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб увядзенні ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь “Аб прававым становішчы замежных грамадзян і асоб без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь”

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь п а с т а н а ў л я е:

1. Увесці ў дзеянне Закон Рэспублікі Беларусь “Аб прававым становішчы замежных грамадзян і асоб без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь” з 1 жніўня 1993 года.

2. Даручыць Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь да 1 верасня 1993 года:

прадставіць у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы аб прывядзенні дзеючых заканадаўчых актаў у адпаведнасць з гэтым Законам;

прывесці ў адпаведнасць з указаным Законам рашэнні ўрада Рэспублікі Беларусь;

распрацаваць у адпаведнасці з дадзеным Законам Правілы знаходжання замежных грамадзян і асоб без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь і Правілы транзітнага праезду;

забяспечыць перагляд і адмену міністэрствамі, дзяржаўнымі камітэтамі і ведамствамі нарматыўных актаў, якія супярэчаць гэтаму Закону.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШУШКЕВІЧ

3 чэрвеня 1993 г.
г.Мінск.

Афіцыйна

Камюніке

аб візіце ў Расійскую Федэрацыю парламенцкай дэлегацыі Рэспублікі Беларусь

У адпаведнасці з раней дасягнутай дагаворанасцю, 28 чэрвеня 1993 года ў Маскве з візітам знаходзілася дэлегацыя Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь на чале з першым намеснікам Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь В.М.Кузняцовым.

У ходзе гутаркі са Старшынёй Вярхоўнага Савета Расійскай Федэрацыі Р.І.Хасбулатавым, перагавораў з парламенцкай дэлегацыяй Расіі адбыўся абмен думкамі па шырокаму комплексу пытанняў расійска-беларускіх адносін, двухбаковага гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва, міжпарламенцкіх сувязей дзвюх дзяржаў, узаемадзеяння ў рамках Садружнасці Незалежных Дзяржаў.

Першы намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Вячаслаў Кузняцоў падрабязна інфармаваў расійскіх калег аб эканамічным і сацыяльна-палітычным становішчы Рэспублікі Беларусь, аб рабоце 12-й сесіі беларускага парламента, ходзе падрыхтоўкі новай Канстытуцыі.

Са свайго боку кіраўніцтва Вярхоўнага Савета Расійскай Федэрацыі праінфармавала членаў беларускай дэлегацыі аб грамадска-палітычнай сітуацыі ў Расіі, дзейнасці Вярхоўнага Савета Расійскай Федэрацыі, развіцці канстытуцыйнага працэсу.

Адбыліся сустрэчы ў шэрагу пастаянных камісій палат і камітэтаў Вярхоўнага Савета Расіі, у ходзе якіх бакі азнаёмілі адзін аднаго з асноўнымі напрамкамі сваёй работы. Адбылася грунтоўная размова аб неабходнасці і важнасці ўдасканалення заканатворчай дзейнасці, абмену вопытам у гэтай сферы, узмацнення кантролю за рэалізацыяй двухбаковых дагавораў і пагадненняў.

Выказана задавальненне дружалюбным характарам двухбаковых адносін, узаемная зацікаўленасць у іх далейшым развіцці, расшырэнні супрацоўніцтва Вярхоўных Саветаў Расіі і Беларусі, іх камісій і камітэтаў, пацверджаны намер бакоў садзейнічаць актывізацыі дзейнасці міжпарламенцкай асамблеі дзяржаў-удзельніц СНД.

Бакі абмеркавалі перспектывы збліжэння заканадаўстваў абедзвюх дзяржаў па шырокаму спектру сацыяльна-эканамічных праблем, правядзення ўзгодненай бюджэтнай, падатковай, крэдытнай, мытнай, цэнавай палітыкі, фарміравання эканамічнага і мытнага саюзу ў рамках СНД.

Пацверджана ўзаемная зацікаўленасць ва ўзаемадзеянні бакоў у правядзенні эканамічных рэформ, ліквідацыі вынікаў чарнобыльскай катастрофы, а таксама ў галіне абароннага і ваенна-тэхнічнага супрацоўніцтва. Выказана гатоўнасць аказваць садзейнічанне развіццю непасрэдных сувязей паміж гаспадарчымі суб'ектамі, узгоднена вырашаць узнікаючыя праблемы.

Бакі з задавальненнем канстатавалі, што цяпер у Расіі і Беларусі няма падстаў для трывог і ўзаемных прэтэнзій са становішчам расійскіх грамадзян на тэрыторыі Беларусі і беларускіх грамадзян на тэрыторыі Расіі. Дагаварыліся і ў далейшым удзяляць пільную ўвагу становішчу спраў у гэтай сферы.

Абмеркаваны і іншыя праблемы, якія маюць узаемную цікавасць.

Сустрэчы і гутаркі прайшлі ў абстаноўцы дружбы, канструктыўнага ўзаемаразумення і імкнення садзейнічаць выкананню дасягнутых дагаворанасцей.

Ад Вярхоўнага Савета Расійскай Федэрацыі В.А.АГАФОНАЎ.

Ад Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь В.М.КУЗНЯЦОЎ.

НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

ЗАМЕЖЖА

ІТАР-ТАСС · НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

Пульс дня

Взрывов пока не будет

Администрация Билла Клинтона, сделав политический разворот на 180 градусов, склоняется теперь к решению о том, что Соединенные Штаты не станут возобновлять первыми ядерные испытания. Об этом со ссылкой на официальных лиц США сообщает газета "Балтимор сан".

Очередной удар американской "большой дубинки"

Истребитель-бомбардировщик ВВС США Ф-4 выпустил ракету по иракскому радару на месте расположения артиллерийской установки ПВО Ирака на юго-востоке страны в провинции Басра. Американский самолет совершал регулярный полет в "запретной воздушной зоне" на юге Ирака, когда внезапно был ослеплен иракским радаром. "Самолет вычислил местонахождение радара и открыл по нему огонь", — заявил представитель Пентагона капитан Майкл Дабдей.

Михаил Горбачев: "Билл, ты не прав!"

"Президент Клинтон совершил серьезную ошибку. Ракетная бомбардировка Багдада — акция неприемлемая и опасная независимо от мотивировок, которыми можно попытаться оправдать ее", — заявил бывший президент СССР Михаил Горбачев в статье, написанной им для итальянской газеты "Стампа", которую перепечатала сегодня "Независимая газета". "Даже если на самом деле, — продолжает М.Горбачев, — политическое руководство в Багдаде планировало покушение на экс-президента Джорджа Буша, то у США все равно нет права взять на себя все функции: следователя, обвинителя, суда и исполнителя приговора".

И вечный бой... Между Израилем и арабами

Израильские вертолеты совершили массированный налет на южный Ливан. Атаке с воздуха подверглись населенные пункты, где расположены базы исламского сопротивления.

Ливанская армия приведена в полную боевую готовность, тревога объявлена в подразделениях временных сил ООН в Ливане.

Борис Ельцин — в Афинах

"Важным и существенным" считает греческое правительство официальный визит в Грецию президента России Бориса Ельцина, отмечая, что он начинается во время критических перемен на Балканах и в Европе. Об этом заявил правительственный представитель Вассилис Магтинас.

Он отметил, что Москва имеет "позитивный подход" к национальным проблемам Греции, и указал, что помимо других вопросов будут обсуждаться также острая для Афин проблема бывшей югославской республики Македонии, от которой греки требуют изменения нынешнего "греческого" названия.

Как разделить республику?

Принятием решения о разработке собственного плана будущего устройства Боснии и Герцеговины завершилось в Сараево заседание Президиума этой республики. Было подчеркнуто, что при составлении этого плана "могут быть приняты во внимание все выдвинутые инициативы".

Коллективное руководство Боснии обсуждало на прошедшем заседании обстановку в республике и предложение президентов Сербии и Хорватии о ее конфедеративном устройстве. Это предложение, последовавшее после фактического провала плана Вэнса-Оуэна, получило накануне поддержку не только сербской и хорватской общин республики, но и части мусульманского руководства.

У Фиделя ему не понравилось

Воздушный пират, бежавший из США на Кубу 13 лет назад на борту угнанного им пассажирского самолета, снова вернулся в Соединенные Штаты — на этот раз уже на борту самодельного плота, сообщила газета "Майами геральд". 46-летний Элвис Рафаэль Фонсека взят под стражу на основании ордера на арест, выписанного еще в 1981 году.

Давайте уточним

У латвийской стороны возражений не было

19 июня "Народная газета" опубликовала под заголовком "Теперь без визы не отпразднуешь?" заметку нашего корреспондента о том, что традиционный праздник на кургане Дружбы, находящемся на стыке трех государств — Беларуси, Латвии и России, — находится под угрозой срыва. Причиной возможной отмены праздника, указывалось в заметке, служит то, что "МИД Латвии упорно не отвечает на запросы белорусской стороны об участии прибалтийских соседей в торжествах. Проблема еще и в том, что сам курган находится на территории Латвии, через границу которой без визы могут не пустить..."

К сожалению, наш корреспондент при подготовке материала воспользовался ошибочной информацией. По уточненным данным, еще 8 июня в МИД Беларуси поступила нота МИД Латвийской республики, в которой говорилось о том, что латвийская сторона не имеет возражений против проведения праздника и просит лишь сообщить ей информацию о сценарии этого мероприятия и его участниках.

Редакция "Народной газеты" приносит свои извинения латвийской стороне.

4 ліпеня — Дзень незалежнасці ЗША

Як ты жывеш, Амерыка?

Іван МАКАЛОВІЧ

Дзе вытокі вялікіх дасягненняў амерыканцаў? Над чым яны працуюць цяпер, што іх турбуе? Гэтыя пытанні цікавяць многіх чытачоў "Народнай газеты". Каб задаволіць іх інтарэс, мною і падрыхтавана невялікая мазаіка фактаў і падзей. Вядома, гэта толькі маленькі кавалачак сённяшняга амерыканскага жыцця. Тым не менш ён, як мне ўяўляецца, мае несумненную вартасць.

Чытайце, параўноўвайце са сваімі праблемамі, і думайце.

Біл Клінтан: думкі аб Расіі і Амерыцы

Расія — багатая краіна. Ёй патрэбна не гуманітарная дапамога, а гандаль і капіталаўкладанні ў буйных маштабах. Калі мы гэта зробім, Расія будзе мець больш шанцаў для ўмацавання дэмакратыі, чым на ўсталяванне дыктатуры, а таксама на тое, каб стаць новым амерыканскім рынкам, а не новым амерыканскім кашмарам...

Я лічу, што Амерыка павінна арганізаваць і ўзначаліць доўгатэрміновую стратэгію Захада па садзейнічанню дэмакратыі. Ад Расіі да Цэнтральнай Еўропы, ад Украіны да Прыбалтыкі Злучаныя Штаты разам з саюзнікамі павінны дапамагчы паскарэнню пераходу да дэмакратыі і капіталізму...

... Галоўная крыніца магутнасці нашай нацыі — гэта не долары і не тэхнічная кампетэнтнасць, а духоўныя каштоўнасці — плюралізм, прадпрымальніцтва, свабода і ўлада закона — і наш векавы вопыт па ажыццяўленню гэтых каштоўнасцей у жыццё. У эпоху станаўлення новых дэмакратый гэтыя каштоўнасці могуць стаць неацэнным прадметам нашага экспарту і найбольш эфектыўным інструментам нашай знешняй палітыкі.

Самы вялікі стымул

— Мы думалі, што нашы кліенты — гэта міністр абароны, кангрэс альбо наогул падаткаплацельшчыкі, — гаворыць начальнік аддзела міністэрства абароны Стоун. — А аказалася, што гэта ваеннаслужачыя: салдаты, матросы, лётчыкі... Чамусьці раней такое не прыходзіла ў галаву.

Дэмакратычная дзяржава заклікана служыць сваім грамадзянам. Бізнесмены так і працуюць: імкнуцца рабіць усё, каб дагадзіць публіцы. А вось дзяржаўныя служачыя... Не заўсёды. Цяпер жа яны вымушаны перабудоўваць работу. Пачынаюць уважліва прыслухоўвацца да сваіх кліентаў, праводзіць апытанні... Чаму? Ды таму, што канкурэнцыя дайшла і сюды. І разуменне таго, што кліент даражэй за ўсё.

— Не магу ўявіць сабе больш эфектыўнага механізма, чым свабодны бацькоўскі выбар, — робіць вывад кіраўнік адной школы. — Калі дзеці пакідаюць тваю ўстанову і ты застаешся без работы і даходу, дык гэта і ёсць вышэйшая форма ацэнкі тваёй дзейнасці і самы вялікі стымул не драмаць у шапку.

Попыт на дэмакратыю

Попыт на дэмакратыю ахапіў увесь свет. Гэта стала падобным на эпідэмію. Амерыканцы даўно жывуць ва ўмовах дэмакратыі. Тым не менш удзяляюць вялікую ўвагу таму, каб моладзь грунтоўна асвойвала яе азы.

Яны перакананы: толькі калі кожнае новае пакаленне зразумее яе каштоўнасць і сэнс, толькі тады гэтай форме кіравання будзе забяспечаны поспех і стабільнасць.

Школьнікі грунтоўна авалодваюць наступнымі тэмамі:

— пры якіх умовах адбываецца росквіт дэмакратыі, а калі яна цярпіць няўдачу;

— што перашкаджае дэмакратычнаму развіццю;

— хто абараняў дэмакратыю і хто спрабаваў яе загубіць;

— дзейнасць сродкаў масавай інфармацыі.

Заняткі ідуць не толькі ў традыцыйнай форме. Веды добра засвойваюцца, калі важныя тэмы падаюцца ў выглядзе пастановкі п'ес, дзелавых гульняў. Набыла папулярнасць алімпіяда аб амерыканскай сістэме кіравання. Пераможцы агульнанацыянальнага фіналу ў якасці прызоў атрымліваюць стыпендыі на час вучобы ў каледжах. Міністэрства адукацыі і Цэнтр грамадзянскай асветы праводзяць конкурсы па асновах дэмакратыі. Тут удзел прымаюць ужо цэлыя класы...

Хартыя дзелавога свету

60 кампаній ЗША падтрымалі Міжнародную гандлёвую палату ў выпрацоўцы "Дзелавой хартыі ўстойлівага развіцця".

Гэта свайго роду звод экалагічных правілаў, якія павінны выконваць прамыслоўцы і вытворцы. Афіцыйна хартыя ўступіла ў сілу з красавіка 1991 года. Яна ўключае ў сябе 16 прынцыпаў рацыянальнага прыродакарыстання. Гэта такія, як ажыццяўленне толькі экалагічна чыстых аперацый, адпаведнае навучанне кадраў, папярэдняя экспертыза — ацэнка магчымай шкоды навакольнаму асяроддзю ад таго ці іншага праекта...

"Прынцыпамі" прадугледжваецца кантроль і праверкі за станам экалогіі, пастаяннае інфармаванне адміністрацыі і грамадскасці.

Нечаканы паварот?

У фірме "Джэнерал мотарс" — змена кіраўніцтва. Вядомы генеральны дырэктар Роберт Стэмпел вымушаны быў пайсці ў адстаўку.

Якая прычына? Фірма ж сусветна вядомая сваімі поспехамі. Кіраўнік — таксама. Але гады два назад яна дапусціла збой, панесла страты. Генеральны дырэктар выклаў праграму выхаду з крызісу. Прайшоў час, а прыкметнага паляпшэння не адбылося. І Роберт Стэмпел пакінуў высокае крэсла.

Такі парадак у цывілізаваным свеце. Калі не можаш палепшыць справы, павінен уступіць месца новаму лідэру. Так што такі паварот можа здацца нечаканым хіба што нам.

Колькі каштуе чыстае паветра?

Восенню будзе тры гады, як прыняты папраўкі да закона аб чыстым паветры. Якія вынікі?

Так, у ЗША ёсць такі закон — закон аб чыстым паветры. Ён прад'яўляе жорсткія патрабаванні да тых, хто дапускае шкодныя выкіды ў атмасферу. У 1990 годзе да яго прыняты важныя папраўкі. Прадастаўлены новыя паўнамоцтвы агенцтву па ахове навакольнага асяроддзя. Асаблівая ўвага — паветру ў гарадах, "кіслотным дажджам", выкідам аўтамабільнага транспарту...

Ажыццяўленне дадатковых мер будзе каштаваць нямала. Ужо цяпер расходы на ахову навакольнага асяроддзя складаюць каля ста мільярдаў долараў у год. Па ацэнцы спецыялістаў ажыццяўленне мер, прадугледжаных папраўкамі да закона, запатрабуе 25—30 мільярдаў долараў у год. Дорага? Безумоўна. Але практычныя амерыканцы перакананы, што чыстае паветра — яшчэ даражэй. Ад яго залежыць здароўе людзей.

Першыя вынікі абнадзейваюць — рэзка зніжаюцца шкодныя выкіды, а паветра становіцца ўсё больш чыстым.

Людзі і дрэвы

Чыстае паветра там, дзе шмат дрэў. Яны, наогул, лепшыя сябры чалавека. Ачышчаюць паветра, дапамагаюць набірацца моцы зямлі, захоўваюць глебу ад эрозіі, каштоўнейшая сыравіна для прамыславікоў...

Шырокі размах у ЗША набыла праграма "Тры-піпл" (Людзі і дрэвы).

Тон тут задае не камерцыйная карпарацыя са штаб-кватэрай у Лос-Анджэлесе. Заснавана яна Эндзі Ліпкісам у 1973 годзе і за гэты час пасадзіла больш як 200 мільёнаў дрэў.

Але галоўнае нават не гэта. Фірма вучыць дзяцей і дарослых садзіць дрэвы, выбіраць пароды для таго ці іншага месца, а таксама метадам прыцягнення навічкоў для такой карыснай справы. Ставіцца такая задача: штогод амерыканцам высаджваць не менш як па мільёну дрэў. Яе падтрымаў і прэзідэнт краіны.

Дзівакі ўпрыгожваюць свет

Каўбаса даўжынёй 2 кіламетры 770 метраў

Гіганцкая сырая каўбаса даўжынёй 2700 метраў была засмажана на цэнтральнай кафедральнай плошчы нямецкага горада Эрфурт. У вядомага ў горадзе мясніка Карла-Хайнца Зіберта на выраб гэтага мяснога цуда пайшло 1300 кг мяснога фаршу. Засмажаныя на грылі памерам 30 кв.м кавалкі смачнай нямецкай каўбасы былі бясплатна раздадзены ўсім жадаючым.

❑ Праз паўгадзіны над цэнтральнай плошчай Эрфурта падымецца водарны дух засмажанай гіганцкай каўбасы мясніка Карла-Хайнца Зіберта.

Очевидное — невероятное

III. Почему хочется убежать из собственной кровати?,

или О невидимых зонах, которые нас разрушают

(Начало в номере за 10 июня.)

Лев ТУМАЩИК, инженер, мастер биолокации территорий и биологических объектов

Общеизвестно, что вся бытовая и промышленная техника, имеющая в своем составе электроустановки, излучает электромагнитные поля, которые пронизывают наш организм и способствуют целому ряду заболеваний. Особенно вредны моменты включения, переключения, отключения. В быту своей "коварностью" отличаются компрессорные холодильники, стиральные машины, пылесосы, настольные вентиляторы и т.д. Разрушительные поля несет транспорт: трамвай, троллейбус, электропоезда. Но ничего не поделаешь, жить и передвигаться надо. Говорю об этом потому, что надо почаще вырываться из каменных мешков зданий, не запираться на долгие часы после работы в служебные стены, пытаясь что-то доделать. Пройдитесь пешком, посозерцайте природу, груз напряжения спадет. Ели, дубы, сосны обладают прекрасной энергией и всегда рады поделиться ею с человеком. Так что, выбирая скамью под деревом, поступаете правильно.

Любите свежий воздух, следите за тем, чтобы в доме не накапливался мусор, грязное белье, гнилостные и прочие запахи, ибо в них мгновенно появляются геопатогенные зоны.

Почаще ходите в храм, ведь он буквально "нашпигован" геомантийными, или целебными, зонами. Священники скажут вам, что храмы — это место живой связи с небесами, обратной связи с энергией Космоса. В Минске на геомантийных зонах стоят Свято-Духовской кафедральный собор, церковь Святой Магдалины, костел Святого Сымона и Святой Елены. В принципе, даже в простом доме можно создать геомантийную зону и превратить жилище в храм, если праведно и молитвенно жить в нем. Вот почему Христос сказал: "Молитесь не в храме, а в духе!" Мне пришлось обследовать дома искренне верующих людей — в них все было нормальным. Там хорошо дышится, не бывает явлений полтергейста, барабашек и прочей нечисти. В таких энергиях не живут пауки, клопы и тараканы. Наверное, поэтому святые говорили, что один молитвенно живущий способен спасти целую местность от стихийных бедствий. Ибо он, как магнит, притягивает высокую энергетику пространственного огня, которая сохраняет все.

Если вы слушаете духовную музыку, запись пасхальной литургии, всенощной, церковный перезвон, вы даже не подозреваете, как очищаете этим помещение. Если же включаете кассеты с "блатным" репертуаром, рок-музыку и прочий "бой тарелок", то легко засоряете свой дом. Вывод, думаю, сделать несложно.

Как правило, геопатогенные зоны, проникающие в наши квартиры, выстраиваются своими сторонами полос параллельно стенам и перегородкам. В редких случаях они могут проходить под углом. Российский биоэнергетик С.Соловьев отмечает, что такой случай наблюдался им один раз в 11 лет, но это был год активности Солнца, для которого характерны аномалии.

В одной комнате могут присутствовать все три зоны в виде параллельных в чередовании — минусовая, плюсовая, нейтральная. Могут быть только две полосы в вариантах:

— нейтральная и минусовая;

— плюсовая и нейтральная;

— минусовая и плюсовая.

В комнате может быть и одна из зон. Хвала тем хозяевам, в доме и комнате которых регистрируются только геомантийные зоны. Других там уже не будет. Как видим, не столь важно строение, сколько обитающие в нем. От нашего мышления и излучения зависит все. Улучшая себя непрестанно, мы улучшаем свои излучения и преображаем все вокруг. С такими не дружат демоны, хотя стараются нападать на таких охотнее, в домах таких людей не бывает геопатогенных зон.

Там, где пьют и курят, живут, не задумываясь о высоком, наоборот, количество ЗЛ (земных лучей, обладающих исключительно сильным патогенным действием) пронизывает пространство непредсказуемо и может исчисляться десятками. Интенсивность их высока, поэтому нормальный человек, попав в такой дом, хочет немедленно покинуть его. В зоне вредных излучений подростки и дети тянутся к алкоголю и никотину, люди испытывают "мурашки" и зуд на теле, чувство озноба и дрожь, оцепенения в руках и ногах, скованность. Именно так воспринимает нормальный человек отрицательные энергии. Теперь представьте на миг, как отравляют пьющие и курящие окружающих, каким каналом одержания деток могут становиться.

Нелли Ковачева из болгарского города Бургаса утверждает, что геопатогенные зоны являются причиной туберкулеза. Это подтверждают и польские ученые, обследовавшие 1300 жителей Варшавы и обнаружившие, что только 20 из них ведут хороший образ жизни, спят в нормальных и нейтральных зонах и здоровы. Из остальных — 570 легко больны, 355 — тяжело больны и 108 безвременно умерли от рака и туберкулеза.

Литовские ученые постарались выявить жертвы губительного влияния геопатогенных зон и поведали следующие истории.

— Мужчина 55 лет, Н., женился на вдове, муж которой умер от рака желудка. Новый хозяин спал на кровати умершего и через 3 года заболел раком мочевого пузыря.

Был успешно прооперирован, причем специалисты заверили, что болезнь уже никогда не возвратится. Каково же было их удивление, когда Н. через 3 года снова появился с раком мочевого пузыря. При обследовании его спальни оказалось, что кровать находилась в двух пронизывающих ее земных лучах, к тому же стояла в геопатогенных зонах отрицательной полярности. Вывод напрашивается сам собой: пока не устранена первопричина, — исцеление невозможно.

— Женщина 56 лет, С., переселилась с мужем в новый дом. Девять лет оба спали в комнате на геопатогенных зонах с отрицательной полярностью. При этом каждую кровать пронизывало более десятка земных лучей. В настоящее время жена обречена: рак желудка. У мужа сильная тяга к алкоголю и курению, многочисленные воспалительные процессы в организме;

— Мужчина 54 лет, Т., переселился в новую квартиру. Пятнадцать лет спал на одной и той же кровати в условиях влияния геопатогенных зон с отрицательной полярностью и земным лучом, пронизывающим подушку. Такой луч проходил через его кресло у письменного стола, также воздействуя на позвоночный столб. Результат — нарушение опорно-двигательного аппарата. Ходит с помощью костылей. Инвалид первой группы.

Надо сказать, что есть чувствительные люди, которые и без приборов способны определять плохие зоны. Описывается случай, когда 42-летний Ю. без всяких биолокаторов определил 12 дискомфортных точек в новой двухкомнатной квартире. При проверке во всех этих точках подтверждено наличие земных лучей.

Поэтому главврачам больниц, Минздраву республики надо почаще приглашать специалистов обследовать все и особенно послеоперационные палаты. Иначе лекарство лечит, а излучение калечит. Важно в больницах избегать всяких конфликтных ситуаций, ибо "воюющие" стороны медиков будут просто отравлять своих больных.

Когда-то я сам "хлебнул" от этих губительных излучений. Врачи отпустили мне только год жизни. Но внимательная женщина-невропатолог сказала: "Не надейтесь ни на кого, изучайте себя, улучшайте себя и этим исцелитесь". Дай ей Бог здоровья. Я стал контролировать свои поступки (это не очень трудно), свои желания (очень трудно) и свои мысли (чрезвычайно трудно). Обследовал с помощью биолокатора свое жилище, кое-что в нем переставил и вскоре почувствовал, что силы возвращаются ко мне.

Конечно, все важно, какую пищу едим, какую воду пьем, какова психическая энергия окружающих нас людей, как освещено и окрашено наше жилище. Но важнее всего управлять собой, любить всех и не причинять вреда своим ближним. Обязательно молиться, лучше молитвы ничто не очищает помещение. Энергетика искренней молитвы, когда мы делаем это сердечно, равна 6 баллам, она даже "разбрасывает" радиационные частицы в пространство и служит охранным щитом от всех болезней.

СВЕТ В ОКНЕ

ВЫПУСК 13 (59)

Былі

Бульдозер, стой!

Іосіф ЧАРНЯЎСКІ

Марыя Рыгораўна ў санаторый "Бярэзіна" прыбыла з Брэста. Член Таварыства аховы прыроды, яна і тут знайшла сабе любімую справу.

Цеплатраса, не закрытая з восені, прывабіла мясцовых нічыйных сабак. Грэючыся ад труб, шчанюкі так і перазімавалі, дачакаліся і вясны, і лета. Харчы ім насілі адпачываючыя.

Негалоднае жыццё садзейнічала таму, што адна сучка прывяла пяцёра шчанят — прыгожых, рознай масці. Над імі і ўзяла шэфства брэстаўчанка. Марыя Рыгораўна пасля снедання, абеду і вячэры прыносіла ім яду.

Дружна, весела жылі шчаняты, дагледжаныя брэстаўчанкай.

Але аднойчы Марыя Рыгораўна прыйшла на цеплатрасу і жахнулася. Труба зверху была засыпана зямлёй. Бульдозер усё закапаў, у тым ліку і нарубудачку шчанят з іх маці.

— Што ты зрабіў, узурпатар? — знайшоўшы бульдазерыста, накінулася на яго жанчына. Той жа рабіў выгляд, што не бачыў шчанят.

Марыя Рыгораўна хутка прымусіла механізатара рыдлёўкай адкапаць ямчыну, дзе сядзелі яшчэ жывыя жывёліны.

Сучка ад радасці лізала рукі, дабіралася да шчок жанчыны-выратавальніцы. А ў бок бульдазерыста нават не глянула...

Мгновение и вечность

Ах, лето... Фото Александра БЕРЕЗНЯКА.

Легенды кветак

Дзівасіл

Вальдэмар АЛЯХНОВІЧ

Усё лета па берагах нашых рэк, на лугах і ў лясах цвітуць гэтыя жоўтыя, сабраныя ў "кошычкі" кветкі. У розных месцах гэтую расліну называюць па-рознаму: залатушнік, жоўтае вока, сардэчная трава, бараўнік. Але найбольш распаўсюджаная назва — дзівасіл. Выкарыстоўваецца ў народнай медыцыне.

Калі тое было, не памятаюць нават старыя людзі...

То з адной хаты, то з другой пачалі прападаць дзеці. Папаўзлі чуткі, што ў глухім лесе пасяліўся дзевяцігаловы змей, і не інакш — гэта яго работа. Падкрадваецца ён да вясковых хат апоўдні, калі ўсе дарослыя ў полі ці на сенажаці, і робіць сваю чорную справу.

У адной вёсцы жыў надзвычай дужы юнак Ілья. Прыбеглі да яго аднойчы жанчыны з усяго наваколля і ўпалі на калені:

— Пашкадуй, хлопча, нашых дзетак! Выратуй іх ад пачвары.

Асілак пацалаваў маці, бацьку, развітаўся з братамі і сёстрамі, узяў сякеру і рушыў у лес. На паляне Ілья спыніўся, гучна крыкнуў:

— Вылазь! Я тут адзін, будзем біцца...

Не паспеў Ілья сказаць гэта, як з-пад вываратня выпаўз змей, падняў усе дзевяць сваіх галоў і затрос імі.

— Дзівак-чалавек! Ён хоча са мной біцца! — прашыпеў ён. — У цябе адна галава, а ў мяне іх дзевяць. Паспрабуй, не будзеш мець і гэтай.

Але бясстрашны юнак валодаў незвычайным спрытам і меў разважлівы розум. Ад узмахаў сякеры паляцела ў траву спачатку адна галава змея, потым другая. Аднак адсечаныя галовы імгненна адрасталі і рабіліся яшчэ больш непадатлівымі. Часам сякера адскоквала ад іх, і тады змею ўдавалася кус396нуць асілка. На целе хлопца з'явіліся раны, з іх сачылася кроў.

Тады Ілья пайшоў на хітрасць. З усёй моцы ён ударыў сякерай аб валун. Ва ўсе бакі пасыпаліся іскры. Загарэліся сухія трава і лісце. Імгненне — і полымя шугала ўжо над усім лесам. Ілья схапіў гарачую галавешку і стаў тыцкаць ёю ў абрубак змяінай шыі, адкуль толькі што зляцела чарговая галава.

Асілак заўважыў, што новыя галовы больш не адрастаюць. Калі пакацілася на зямлю апошняя, юнак апусціў сякеру, сеў і заплакаў. Плакаў ён ад шчасця, радасці.

Да вёскі Ілья ледзь дайшоў — у час бітвы страціў шмат крыві. А неўзабаве і памёр ён.

На пахаванне асілка сышліся людзі з усяго наваколля.

Наступным днём на кургане, што быў насыпаны на магіле, вырасла дзівосная жоўтая кветка. Людзі назвалі яе дзевяцьсілам, паколькі асілак перамог дзевяцігаловага змея. Пазней сталі зваць больш проста — дзівасіл.

Из почты раздела

Услышь меня, Оксана...

Уважаемый ведущий раздела "Свет в окне" Юрий Секунда!

Пишу я в газету впервые. Это крик моей души, боль моего сердца.

Вашу газету читает много людей. И у меня затеплилась надежда, что прочитает это письмо кто-то из друзей дочери, а может, и она сама.

Вот уже семь месяцев, как в нашей семье поселились горе, тревога и боль. Дело в том, что из дома ушла дочь, когда ей исполнилось 16 лет. Обращались мы и в милицию, и сами искали ее, но все безрезультатно.

Я хочу через газету позвать доченьку домой.

Оксанушка!

Милая наша доченька, вернись домой. Мы простим тебе все твои проказы. Возможно, мы тебя не понимали. Прости и ты нас, доченька, и вернись домой. Мы все ждем тебя: я, отец, Миша и маленький братик, которого ты еще не видела. И еще ждут тебя все родственники, друзья и подруги.

Доченька, приезжай домой, очень ждем.

Твоя мама — ЮРЧЕНКО Людмила Васильевна.

ЗИГЗАГ УДАЧИ

Рисунок Олега ПОПОВА.

Раздел ведет Юрий СЕКУНДА.

Греховное и духовное

Господи, прости их! Но они ведают, что творят...

Под Москвой злодейски убит отец Александр Мень. В Оптиной пустыни на Пасху зверски зарезали троих монахов. В Беларуси только чудо спасло жизнь отца Алексия. Тьма переходит в наступление?

Лилия ЛОМСАДЗЕ,
Евгений ПЕСЕЦКИЙ (фото)

Была глубокая ночь, и две молодые девушки постучались к священнику, как скромные прихожанки. Он привык, что с бедой народ всегда ищет его двери. Как правило, смерть забирает к ночи или под утро, и его всегда беспокоят в эти часы, чтобы пособоровал умирающего и облегчил его душу. Отец Алексий, не предчувствуя ничего, открыл дверь. На мгновение показалось, что перед ним ведьмы: лихорадочно бегающие глаза, темные подглазницы, распущенные волосы, запах сигарет и спиртного. Но даже крест на себя наложить не успел, в лицо ему брызнули из газового баллончика, по голове ударили камнем. Только неожиданность да смирение отца Алексия позволили свалить его с ног. А дальше все было, как в плохом фильме: связали веревкой руки, засунули в рот кляп и принялись избивать медленно и верно. Местом для ударов выбрали только голову. Но он никак не хотел терять сознание, просто разбойницы не знали, что в баллончике газ не нервно-паралитического, а слезоточивого действия. Слезы застилали глаза, а мысль вертелась только одна: "Господи, пощади их!" Как ни странно, но от этой мысли у убийц слабели руки, они суетились, кричали друг на друга, наконец старшая приказала младшей: "Пора кончать, давай нож!" Вероятно, в сумочке у них было, как у пани Моники, все, только требовалось это найти. Они судорожно копошились в своем барахле, а отец Алексий, лежа в луже собственной крови, стал затихать. Теряя сознание, он понесся в какой-то колодец и вдруг увидел, как в мультфильме, всю свою недолгую жизнь: родителей, школу-интернат, в которой воспитывался осиротев, университет, из которого ушел, не защитив диплом, величественных и статных наставников из Загорской духовной академии. Теплый, блаженный свет на миг ослепил его, и он четко услышал голос: "Путь свой ты выбрал правильно!" И сразу, хоть на миг, но появились силы. Он встал неожиданно, ударил связанными руками в оконное стекло и крикнул в черноту ночи: "Люди, спасите батюшку!" Темнота жодинской улицы ожила, в окнах напротив зажглись огни, но отец Алексий уже ничего этого не видел.

Когда близкий ему человек, заменивший рано умершую мать, Алла Федоровна Катвицкая вошла в его однокомнатную квартиру, то опустилась прямо у порога. Кровь была на всем, даже на потолке. Невысокий, тонкий, со светлой бородкой отец Алексий всегда казался ей юношей, которого хотелось защитить и жалеть безмерно. Увидев эту картину, она поняла, каким мужеством и терпением обладал "ее" сынок, ибо только противостояние дает силу выдержать подобную пытку.

Я приехала в больницу и поразилась. Лил дождь, а народ выстроился в очередь и терпеливо ждал, когда же пропустят к отцу Алексию. Жодинские хирурги наконец сдались. Открыли двери палаты, разрешили пройти по коридору, послать забинтованному по самые глаза человеку тепло своего сердца. На голове у священника оказалось тридцать две раны, шесть из них были признаны медиками настолько серьезными, что каждая могла стоить жизни. Люди недоумевали: за что убивали? Беден, как церковная мышь, ни золота, ни старинных икон, ни уникальных подсвечников не имеет. В его пахнущем ладаном и смолой новом храме только лубочные иконы, лампады из грубого стекла, а в старой квартире, выделенной исполкомом, нет даже шкафа. Диван, стол, стул и пара чемоданов с нехитрым скарбом. Признаться, меня тоже терзал этот вопрос. Распрашивала криминалистов, которые первыми оказались в ту ночь в его квартире: может, и вправду, было что взять? Но молодые ребята отрицательно покачали головами. Успевшие уже многое повидать, и они были поражены жестокостью преступления. Сопровождали батюшку в машине "скорой" до самой реанимационной. Отец Алексий открыл глаза и сказал вдруг: "Я их прощаю. А если и умру, то похороните меня возле церкви".

Мудрая и добрая женщина, стоящая в той больничной очереди к отцу Алексию, разрешила мои сомнения просто: "Его путь светел и светом ложился на пути встречных. Слишком быстро он шел к Богу, тьма таким не прощает. Поэтому и убили столько монахов и священников в последнее время. Потому и лишили жизни лучшего проповедника — Александра Меня".

Это правда, истинно верующие всегда ходили по краю пожара и пропасти. Непосвященные и самолюбивые думают, что жизнь священника — одни песнопения. Но чем выше, тем напряженнее, ибо закон всего сущего — нагнетание. Отец Алексий имел немало мужества, слагая среди хаоса и разрушения, мерзости запустения, беспокойства, страданий силы сердца. В небольшом Жодино, спутнике Минска, были спецкомендатура, свободное поселение, следственный изолятор, ЛТП, сиротские дома. Всегда пустующий клуб с традиционными танцами, которые без вызова милиции не обходились, и ни одного храма. Он построил красивую церковь, открыл воскресную школу, стал учить детей жить по совести, крестить (на языке церковном это значит приводить людей к Богу), венчать, помогать бедным и больным, издавать газету "Церковное слово", в которой, как с амвона, лил свет, знания, любовь, не приходя в отчаяние, что кто-то не подбирает этой любви, остается беспокойным и непросветленным. Он знал, что ни одна искорка света так просто не пропадает и рано или поздно будет замечена.

— Что есть ваша духовная гигиена? — задавал он вопрос прихожанам и сам отвечал на него: рано вставайте, больше обычного работайте, умеренно ешьте, побольше молчите, мало слышьте пустого и вздорного. Время такое, что каждый христианин сейчас солдат и должен быть в боевой готовности.

Послушать его проповеди приезжали из Минска. Как около сильного магнита полно железных опилок, так и сильный характер отца Алексия, его дух стали привлекать народ. Ноющими и ранящими стрелами осыпали его на исповедях, а он все равно стоял на высокой волне.

— Дорогие мои, как только слеза готова скатиться с ваших глаз, вспомните о всех несчастных, которых в мире и без ваших слез полно. Знайте, человек назначен быть вместилищем необыкновенно высоких сил, готовых излиться на него из источника всех благ — только пусть не расстраивает себя.

Он дневал и ночевал в храме, от зари до зари работала его духовная "электростанция". Тепло струилось от свечей, излучались запах ладана и светлые, благотворные чувства, от негромких проникновенных слов отца Алексия шла удивительная горячая влага. Это веселое, простое сердце умело взволновать и внутренне растопить, быть единственным якорем в житейской буре.

Неужто не видели убийцы, которым на двоих всего тридцать пять лет, его светлых, полных вольного ветра глаз, неужто всего сделанного им для города не замечали? Причем у старшей, Светланы Пак, рос трехлетний сынок. Как могла молодая мать тщательно обдумывать преступление и писать на промокашке младшей соучастнице, своей соседке, взять на "дело": "Перчатки, керосин, спирт, баллон, веревку-шнур, сигареты, спички, нож, клофелин"? Словно речь шла не о жизни человека, а об опыте на уроке химии. Мне захотелось их увидеть и поговорить с ними. Следователь разрешил, но младшая, Инга Ильяш, которой только исполнилось шестнадцать лет, отрезала: "Я хочу спать!"

Чем больше я листала дело, тем страшнее становилось. Красивые, здоровые девушки и пустая, никчемная жизнь. Научились пить, курить, рано познали мужчин, мечтали о больших деньгах и загранице, а за душой не имели ничего. Даже раскаяния не было на лицах. Мать Светланы, баптистка, по-своему молилась за дочь и маленького вдруг осиротевшего внука (муж Светланы убил омоновца и находился тогда в заключении...). Но дочь ничуть не сострадала ей. Инга тоже мало хотела видеть свою пьющую мать и такого же безразличного к судьбе дочери отца. Сидя в СИЗо, призналась еще в одном преступлении, но чувствовалось, что для обеих случившееся в их жизни просто детский калейдоскоп с черными стеклышками вместо цветных. Ибо о силе и гамме света в душе они имеют смутное представление. Поведение одержимых вообще мало укладывается в рамки нормальной психики, но судебно-психиатрическая экспертиза признала обеих преступниц вменяемыми и способными нести ответственность. И Пак и Ильяш стали твердить об одном мотиве содеянного: мол, решили ограбить священника. На этом и стояли, хотя всем было ясно, что духовного богатства отнять нельзя, а другого у Шинкевича не было. Потянулись долгие дни ожидания суда.

А отец Алексий поправлялся. Молодой организм брал свое. Вначале ходил с палочкой, затем опираясь на руку паренька, который помогал ему прислуживать в церкви. Прихожане заказывали о его здравии молитвы во всех монастырях. От гроба Господня в Иерусалиме ему прислали соборное масло, служили всенощную литургию в его честь, это не только окрыляло, но и давало силы. Судьба нападавших беспокоила его, пожалуй, больше, чем их родных. Однажды он взял в руки Евангелие и пошел в следственный изолятор. Опыт общения с заключенными у него был богатый, он крестил, исповедывал и причащал заключенных в минской тюрьме. Пока шел, гнал от себя мысли о черных и страшных делах, которые запомнил в ту ночь. Говорил себе: это деяние врага рода человеческого — дьявола, который вел на преступление, а души Светланы и Инги еще можно спасти.

— Золотко мое, я тебя давно простил, — сказал он Инге. — Ибо знаю, есть суд Божий. Но существует и человеческий. Возможно, он на время лишит тебя красоты этого мира и ты окажешься в колонии. Когда будет трудно, читай эту книгу. Отбудешь срок, приходи в храм. Я помогу тебе устроиться на работу, найду тебе мужа, отдам тебе последнее и поклонюсь твоему страданию и той муке, в которой ты будешь стоять, когда страсти засохнут, отпадут, как шелуха, и сама себя ты увидишь в свете истины.

По щекам девушки потекли слезы, лицо на минуту оттаяло, и она сказала:

— Я не могу объяснить, почему это сделала. Была, как в бреду. Вы в это можете поверить?

— Храни тебя, Господь!— тихо сказал отец Алексий.

Светлана встретила его, потупив глаза.

— Человек сам создает свою жизнь, и путь к свету — это тоже сам человек. Научить здесь нельзя, — сказал он ей. — Молись о своей душе, думай о сыночке. Я же прошу Господа, чтобы он помог тебе познать Его.

Для отца Алексия это был знаменательный день, потому что впервые после болезни он служил вечернюю службу. Народу в храме набилось столько, что мы едва протиснулись на середину. Для прихожан возвращение белорусского Меня — Алексия Шинкевича было чудом и радостью. Нуждаясь в очищении и исцелении, их легкоплавкие сердца охотнее раскрывались на призыв мученика. Был пост, когда священник, как монах, без конца делает поясные поклоны, как бы живет в Боге и "ходит в нем". Светского человека удивляет количество крестных знамений, благословений, молитв, но таково желание служителя приобщить к высшему каждый шаг своей жизни, обратить простой день в священную поэму.

В церковную службу он вошел, как в торжественную мистерию, протекающую на вершинах Духа. Голос его, когда запел: "Каждое дыхание да хвалит Господа!", казалось, слился с небесами. Народ безмолвно плакал, а отец Алексий тоже не скрывал слез, что не может сделать ни одного поклона.

Сегодня он окреп настолько, что кланяется в пояс. Но врачи и это запрещают ему — повреждение мозга серьезное. Слово свое держит, за обидчиц, получивших солидный срок (Светлана — 8, Инга — 6 лет), молится. А проповеди его стали еще прекраснее. Уроком в битве за душу, за воспитание высшего в человеке за счет низшего. Бог действительно дал ему великий дар и мощь пробуждать к действию благородство тысяч, забывших, что чужая скорбь священнее своей.

г.Жодино.

Праграма тэлеперадач

Пятніца, 2 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

9.30. "Дзяжурная аптэка". Маст. фільм.
10.00. Парад папулярных мелодый.
11.00. "Асляня", "Добры лес". Мультфільмы.
11.25. "На крылах кажана". Пазнавальна-забаўляльная гульня для старшакласнікаў.
12.30. Беларускія музычныя весткі.
13.15. Пазіцыя ўрада. Актуальнае інтэрв'ю.
13.30. Навіны.
13.40. "Выпадак з практыкі". Дак. фільм.
14.05. "Ідзі і глядзі". Маст. фільм. 2-я серыя.
15.25. Экран — абітурыенту. Беларуская мова.
15.55. Гісторыя.
16.25. Матэматыка.
16.55. "Сіваграк". Тэлеспектакль.
18.00. Вілейскі завод "Зеніт": праблемы і перспектывы.
18.20. Дошка аб'яў.
18.30. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Абласныя навіны (Магілёў).
19.10. Працістаянне. Маральна-прававая праграма. Без права на памылку.
20.05. "1308". Конкурс песні.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Маст. фільм "Ты заўсёды ў сэрцы маім" (Румынія).
23.20. НІКа.
23.35. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — Пад купалам Сусвету.

Канал "Астанкіна"

7.45. Фірма гарантуе.
8.00. Навіны.
8.20. Маст. фільм "Мільён прыгод. Востраў Іржавага генерала".
9.45. "Як здароўе, братка Ліс?" Мультфільм.
10.00. Клуб падарожнікаў.
10.50. Прэс-экспрэс.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. "Тэлеералаш і падснежнік".
11.50. "Зялёны пакой". Фільм-спектакль.
14.00. Навіны (з сурдаперакладам).
14.25. Брыдж.
14.50. Бізнес-клас.
15.05. "Сябры". Мультфільм.
15.20. Тэніс. Уімблдонскі турнір.
16.20. Наш музычны клуб.
17.00. Навіны.
17.20. Бакі свету.
17.40. Надвор'е.
17.45. Чалавек і закон.
18.15. Вагон-03.
18.45. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. Чалавек тыдня.
20.55. Маст. фільм "Суіні" (Англія). 1-я серыя.
21.50. Дзённік Маскоўскага кінафестывалю.
22.10. Палітбюро.
22.45. Аўташоў.
23.00. Навіны.
23.25. Праграма "Х".
23.55. Пляцоўка агляду. І.Алеграва.
0.30. Прэс-экспрэс.
1.00. Парад зорак. Дабрачынны баль.

Канал "Расія"

8.10. Незгаральная купіна.
9.05. Наш сад.
9.35. У свеце жывёл.
10.35. Сямейны фестываль. Да Міжнароднага года сям'і.
11.05. "Санта-Барбара".
11.55. Пілігрым.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.00. Весткі.
13.25. Іжыца.
13.55. Сам сабе рэжысёр.
14.25. Піяніст Мікалай Пятроў.
15.05. Тэлебіржа.
15.35. Там-там навіны.
15.50. Добрыя малойцы.
16.20. Канверсія на фоне рынку.
16.55. "Дзяўчынка, якая напісала слова "свабода". Маст. фільм. 2-я серыя.
17.45. Парламенцкая гадзіна.
18.45. Свята кожны дзень.
19.00. Весткі.
19.25. "Фрак народа".
20.20. Спявае Крыстыяна дэ Андрэ (Італія).
20.35. "Дэпрэсія". Маст. фільм. 1-я серыя.
22.00. Весткі.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. "Дэпрэсія". Маст. фільм. 2-я серыя.
24.00. Маленькія музычныя вечары на Алясцы.

Паказвае Санкт-Пецярбург

9.30. Панарама навін (Сі-эн-эн).
10.05. "Драмадэры, бактрыяны".
10.20. "Бліскучы Санкт-Пецярбург". Спектакль.
11.00. Альтэрнатыва.
12.00. "Мёртвы сезон". Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі.
14.30. Факт.
14.40. "Атыс". Фільм-опера. 2-я серыя.
16.30. "Спыніся, прыслухайся!" Дак. фільм.
16.45. Панарама навін (Бі-бі-сі).
17.05. "Наша Чукокала". Фільм-спектакль.
18.05. "Асяроддзе пражывання". Маст. фільм.
19.20. Факт.
19.45. Спорт.
20.00. Сем сланоў.
20.35. 600 секунд.
20.50. Ваш стыль.
21.00. Камертон.
22.00. "Гісторыя аднаго кахання". Д.Рытэнберг і Я.Урбанскі.
22.45. Факт.
23.00. "39 ступеняў". Маст. фільм (ЗША).
0.30. "Нататкі ў стылі рок". Фільм-канцэрт.

Надвор'е

Сёння ўдзень па рэспубліцы будзе воблачнае з праясненнямі надвор'е, месцамі кароткачасовыя дажджы з навальніцамі. Тэмпература паветра ў Віцебску — 18—20, Магілёве — 19—21, Мінску, Гомелі — 20—22, Гродне — 21—23, Брэсце — 22—24 градусы цяпла.

У наступныя двое сутак: 3 ліпеня ў асноўным без ападкаў, 4 ліпеня — кароткачасовыя дажджы, месцамі з навальніцамі. Тэмпература паветра ноччу — 8—12, удзень 3-га — 21—26, 4-га — 18—23 градусы цяпла.

Астранамічны каляндар — 2.07

Узыход і заход сонца: Мінск — 4.41, 21.44; Віцебск — 4.23, 21.42; Магілёў — 4.31, 21.33; Гомель — 4.38, 21.21; Гродна — 4.59, 21.57; Брэст — 5.08, 21.49.

Даўжыня дня ў Мінску — 17 гадзін 3 мінуты.

Поўня — 4 ліпеня.

НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

Рэкламнае бюро — 29-34-05, 27-33-96; факс — (0172) 27-37-63.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, калі ў матэрыялах змешчаны даныя, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара. Лісты чытачоў друкуюцца на мове арыгінала. Рукапісы не рэцэнзуюцца і не вяртаюцца.

Рэдакцыя "Народнай газеты" прымае заказы на змяшчэнне аб'яў, рэкламы.

Рэдакцыйныя тэлефоны: грамадская прыёмная — 29-60-86; прыёмная галоўнага рэдактара — 29-60-08; намеснікі галоўнага рэдактара — 29-69-04, 29-64-21, 27-22-16; юрыдычнае бюро — 29-69-68; карэктура — 29-62-12; стыльрэдактар — 29-64-04; мастак — 20-62-43; бухгалтэрыя — 29-60-21, 29-67-23; бізнес-бюро — 29-65-50.

Аглядальнікі па пытаннях дзейнасці: парламента рэспублікі, грамадска-палітычных арганізацый і рухаў — 29-66-04; урада рэспублікі — 29-68-12; мясцовых Саветаў — 29-61-56; дзяржаўных органаў — 29-64-78; аграрнай палітыкі — 29-60-42; экалогіі, ліквідацыі вынікаў чарнобыльскай трагедыі і НТП — 20-41-82; сацыяльнай пераарыентацыі эканомікі — 20-52-65; сацыяльнай пераарыентацыі сферы абслугоўвання — 29-69-68; сацыяльнага вывучэння грамадскай думкі і аналізу пошты — 29-68-03; культуры і нацыянальнага адраджэння — 29-61-56; маралі і права — 29-69-87, 29-61-76; сацыяльнай абароны асобы — 29-69-87; аператыўных падзей, фізкультуры і спорту — 20-83-97; палітычны каментатар — 29-65-01.

Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў: у Брэсце — 42-49-35; у Віцебску — 5-12-12; у Гомелі — 55-81-05; у Гродне — 45-35-61; у Магілёве — 26-35-38; у Маскве — 365-16-44; у Берліне — (104930) 229-50-14.

Адрас рэдакцыі: 220010, Мінск, Дом урада.

Індэкс 63868

Выходзіць штодзённа, акрамя нядзелі і панядзелка. 250 разоў у год.

Падпісана ў друк у 19.10.
Газета аддрукавана ў друкарні выдавецтва "Беларускі Дом друку".
Спосаб друку — афсетны, фармат А-2
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ